

İNGİLİZCE - TÜRKÇE ÖĞRENİM SERİSİ

4 OCAK 1992 - SAYI: 7

BEST CLASSICS

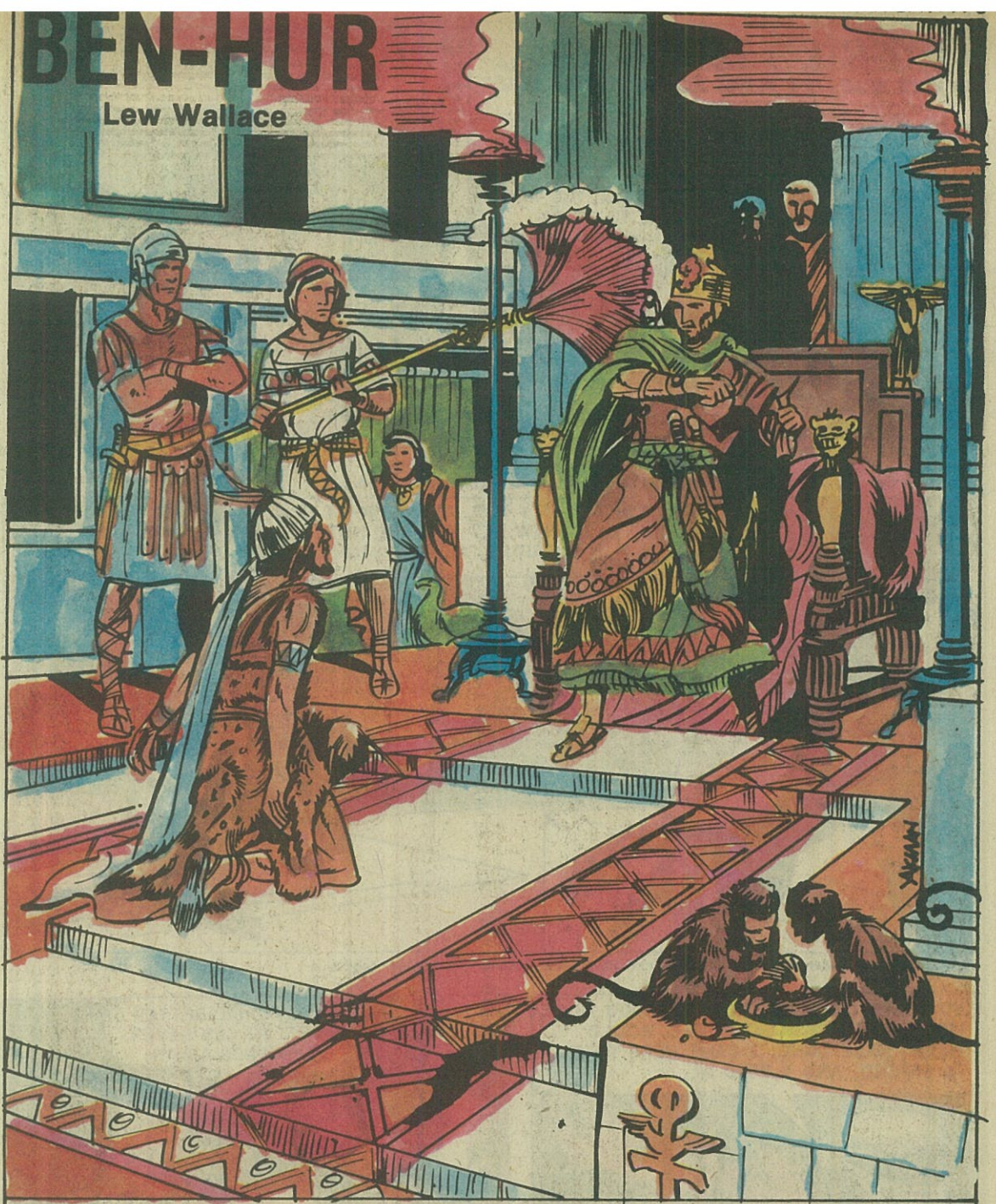
Milliyet

BEN-HUR

BEN-HUR

Lew Wallace

NEARLY TWO THOUSAND YEARS AGO, ROME HAD CONQUERED ALMOST ALL THE COUNTRIES THAT LAY AROUND HER. SHE SET UP PUPPET RULERS IN THEM TO COLLECT TAXES AND ENFORCE ROMAN LAW. ONE OF THESE RULERS WAS HEROD, WHO GOVERNED THE JEWISH STATE OF PALESTINE. IT WAS TO HIS CAPITAL, JERUSALEM, IN THE PROVINCE OF JUDEA, THAT NEWS CAME ONE DAY OF A CHILD WHO HAD BEEN BORN. THE CHILD, IT WAS SAID, WAS THE PROMISED LEADER, OR MESSIAH, THAT THE JEWISH PEOPLE HAD LONG AWAITED.

Bundan 2000 yıl önce, Roma İmparatorluğu, komşusu olan ülkelerin neredeyse tamamını ele geçirmişti. Buralara, vergileri toplayacak, Roma yasalarını uygulayacak kukla hükümdarlar gönderiyordu. Bu hükümdarlardan biri de Filistin'deki Musevi devletinin başına gönderilen Herod'du. Bir gün, Judea Eyaleti'nde bulunan başkent Kudüs'te bir erkek çocuğun dünyaya geldiği duyuldu. Söylentiye göre bu çocuk Museviler'in uzun süredir bekledikleri bir önder, bir peygamberdi.

TWENTY-ONE YEARS PASSED AND VALERIUS GRATUS BECAME GOVERNOR OF JUDEA. ONE DAY, IN THAT YEAR, TWO YOUNG MEN MET IN A GARDEN IN JERUSALEM.

DO YOU REMEMBER, JUDAH, OUR FAREWELL TOOK PLACE IN THIS GARDEN FIVE YEARS AGO?

YES, MESSALA, YOU WENT TO ROME TO STUDY.

Aradan 21 yıl geçti. Judea Valiliği'ne Valerius Gratus getirildi. O yıl, bir gün iki genç bir bahçede buluştular.

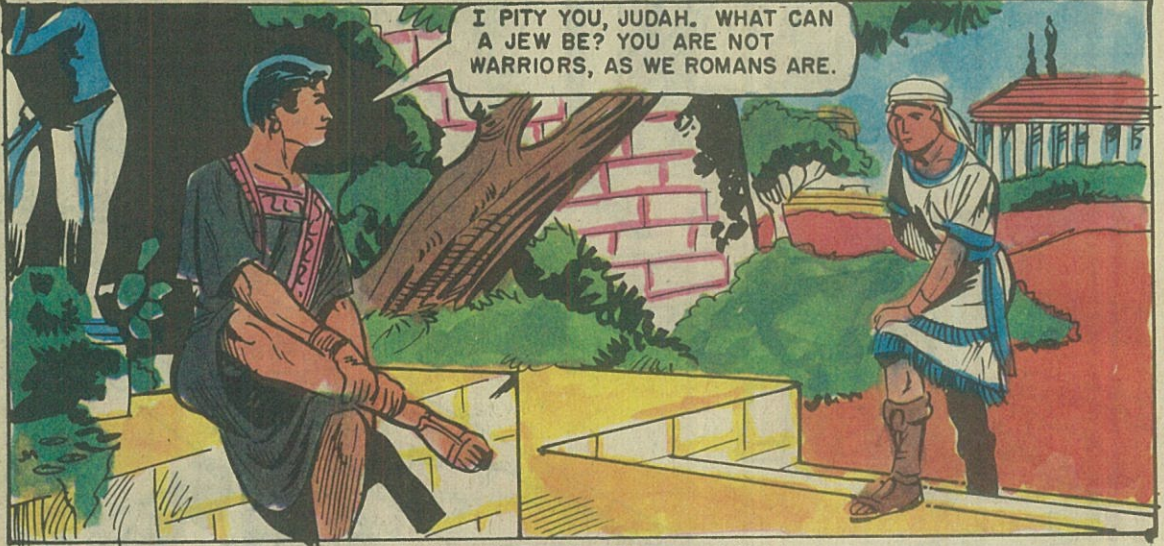
— Hatırlıyor musun Judah, beş yıl önce de bu bahçede vedalaştığımız.
— Evet Messala. Okumak için Roma'ya gidiyordun.

AH, AND WHAT I LEARNED THERE! WHAT AN EXCITING LIFE— CAMPAIGNS, WINE, WOMEN, GAMES, INTRIGUES, DICE.

— Ah, orada neler öğrendim! Ne kadar heyecan verici bir hayat! Şampanyalar, şarap, kadınlar, oyunlar, entrikalar, zar oyunları!

I PITY YOU, JUDAH. WHAT CAN A JEW BE? YOU ARE NOT WARRIORS, AS WE ROMANS ARE.

— Sana acıyorum Judah. Bir Musevi ne olabilir ki? Sizler, bız Romalılar gibi savaşçı değilsiniz.

YOU HAVE CHANGED, MESSALA. YOU MOCK ME AS THE MESSALA OF OLD WOULD NEVER HAVE DONE. I CAME HERE TO MEET A FRIEND, AND I FIND A...

— Çok değişmişsin Messala. Benim tanıdığım eski Messala, bu şekilde alay etmezdi. Buraya bir arkadaşımın buluşmak için gelmiştim, karşımda bulduğum ise bir...

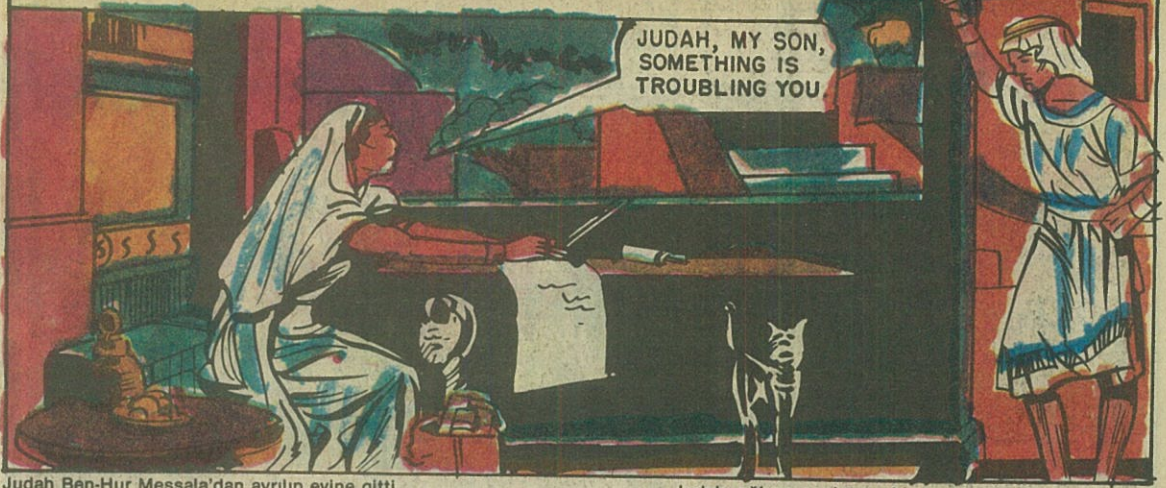
ROMAN!

YES. WE HAD BETTER PART. WE CAN NEVER BE FRIENDS AGAIN.

— ... Bir Romalı.
— Evet. Ayrılacak iyi olur. Artık asla arkadaş olamayız.

JUDAH BEN-HUR LEFT MESSALA AND WENT TO HIS HOME.

Judah Ben-Hur Messala'dan ayrılıp evine gitti.

— Judah, oğlum, seni üzen bir şey var.

TODAY I SAW MESSALA, MOTHER, AND HE MADE ME FEEL THAT WE ARE A PEOPLE INFERIOR TO THE ROMANS.

— Bugün Messala'yı gördüm anne. Oyle bir konuştu ki, kendimi Romalılar'dan aşağı hissettim.

IF HE BOASTED OF HIS ANCESTRY, YOU MIGHT HAVE SHAMED HIM BY RECOUNTING YOURS. YOU ARE JUDAH, SON OF ITHAMAR, OF THE HOUSE OF HUR. YOUR FATHER WAS A PRINCE OF JERUSALEM. YOU CAN TRACE YOUR LINEAGE BACK TWO THOUSAND YEARS.

— Eğer o kendi soyuyla övündüyse, sen de ona kendininkini anlatıp utandırırsaydın. Hur sülalesindensin. İthamar'ın oğlu Judah'sın sen de. Baban bir Kudüs prensiydi. Senin soyun 2000 yıl öncesine kadar gider.

BUT IS TIME ALONE SUFFICIENT TO MAKE A FAMILY OR A RACE NOBLE? WHAT OF DEEDS?

THINK OF OUR GREAT JEWISH HEROES, MY SON. HAVE THE ROMANS ANYONE TO COMPARE WITH ABRAHAM OR MOSES OR DAVID OR SOLOMON?

— Ama bir aileyi ya da soyu soylu kılmak için sadece zaman yeterli mi? Ya davranışlar ne olacak?

— Büyük Musevi kahramanlarımızı düşün. Romalılardan kim İbrahim, Musa, Davut veya Süleyman'la kıyaslanabilir?

A GREAT MAN IS ONE WHOSE LIFE PROVES HIM TO HAVE BEEN RECOGNIZED, IF NOT CALLED, BY GOD. IN THE LORD'S WAY IS MUCH GLORY!

THANK YOU, MOTHER. I AM A TRUE SON OF ISRAEL AGAIN.

— Bir insanın büyüklüğü ya Tanrı, ya da davranışlarıyla bahsedilir. Tanrı'nın yolunda zafer büyüktür. — Sağol anne. Şimdi yine sadık bir İsrail oğluyum.

THE NEXT DAY, BEN-HUR WAS ABOUT TO HAVE BREAKFAST WITH HIS SISTER, TIRZAH, WHEN A NOISE ARRESTED THEIR ATTENTION.

ROMAN SOLDIERS MUST BE PARADING. LET US WATCH THEM!

Ertesi sabah, Ben-Hur kızkardeşi Tirzah ile kahvaltı etmek üzereyken bir ses, dikkatlerini bir başka tarafa çekti.
— Romalı askerler geçit töreni yapıyor olmalı. Gidip bakalım.

THEY HURRIED TO A PARAPET ON THE ROOF.

LOOK, IT IS VALERIUS GRATUS, THE NEW GOVERNOR.

Aceleyle damın kenarına çıktılar.
— Bak, yeni vali, Valerius Gratus.

BEN-HUR LEANED FORWARD TO SEE BETTER AND ACCIDENTALLY DISLODGED A PIECE OF LOOSE TILE.

Ben-Hur daha iyi görebilmek için eğildiğinde dayandığı tuğla parçası gevşemiş olduğu için kayıp, aşağı düştü.

HORRIFIED, HE WATCHED IT FALL ON THE GOVERNOR'S HEAD.

Korkuyla, tuğlanın valinin başına düşüşünü izledi.

O, TIRZAH, THEY WILL
THINK I DID IT ON
PURPOSE. WHAT WILL
BECOME OF US?

— Ah, Tirzah, kasten yaptığımı sanacaklar.
Ne olacak şimdi?

ALMOST IMMEDIATELY, A GREAT CLAMOR AROSE
FROM THE COURT-YARD BELOW.

WHAT DOES
IT MEAN?

THE SOLDIERS ARE COMING
FOR ME. I MUST GO DOWN
AND EXPLAIN HOW IT HAPPENED.

Çok geçmeden, aşağıda avluda
büyük bir yaygara koptu.

— Askerler beni almaya geliyorlar. Aşağı
inip onlara olanları anlatmalıyım.

— Ne yapıyorsun?

BEN-HUR RAN DOWN THE STAIRS.

MOTHER! MOTHER!

Ben-Hur aşağı indi.

— Anne! Anne!

THIS IS THE
ASSASSIN!

MESSALA!

— Sulkastçı; bu işte!

— Messala!

TAKE HIM! THAT IS HIS MOTHER. YONDER IS HIS SISTER. HIS FATHER IS DEAD, SO YOU HAVE THE WHOLE FAMILY.

— Götürün onu. Bu anası. Şuradaki de kardeşi. Babaları öldü. Böylece tüm aile elinizde.

TO THE TOWER WITH THE WOMEN. BIND THE BOY AND TAKE HIM TO THE STREET.

— Kadınları kuleye götürün! Çocuğu da bağlayıp sokaklar da gezdirin!

DRIVE OUT THE SERVANTS AND SEAL THE HOUSE. THIS WILL SERVE AS A WARNING TO ANY OTHERS WHO MIGHT THINK OF ASSASSINATING A ROMAN GOVERNOR.

— Hizmetçileri uzaklaştırıp evi mühürleyin! Bu olay, bir Roma valisini öldürmeyi düşünenlere de bir ders olur.

TWO DAYS LATER, A DETACHMENT OF ROMAN SOLDIERS APPROACHED THE VILLAGE OF NAZARETH ON THEIR WAY TO THE SEACOAST. WITH THEM WAS A PRISONER, BOUND AND IN THE LAST STAGE OF EXHAUSTION.

İki gün sonra sahile giden bir bölük asker Nasıra köyüne yaklaşıyordu. Yanlarında da yorgunluğun son safhasında, bağlı bir esir vardı.

THE VILLAGERS GATHERED AROUND CURIOUSLY.

GOOD RABBI JOSEPH, ASK THE SOLDIERS ABOUT THE PRISONER, THAT WE MAY KNOW WHO HE IS.

Köylüler merakla çevresinde toplandılar.

— Sevgili Rabbi Joseph, askerlere sor da öğrenelim, kimmiş bu mahkûm.

**PEACE BE WITH YOU.
WHO IS YOUR PRISONER?**

YOUNG BEN-HUR, WHO TWO DAYS AGO NEARLY KILLED THE NOBLE GRATUS BY FLINGING A TILE UPON HIS HEAD.

— Barış sizinle olsun, mahkûmunuz kim?
— Genç Ben-Hur. İki gün önce yüce Gratus'un başına tuğla atıp neredeyse onu öldürüyordu.

HE IS UNDER SENTENCE?

YES, THE GALLEYS FOR LIFE.

— Cezası belli mi?
— Evet, kürek mahkûmu.

JUST THEN A YOUTH WHO WAS WITH JOSEPH STEPPED QUIETLY OUT OF THE CROWD.

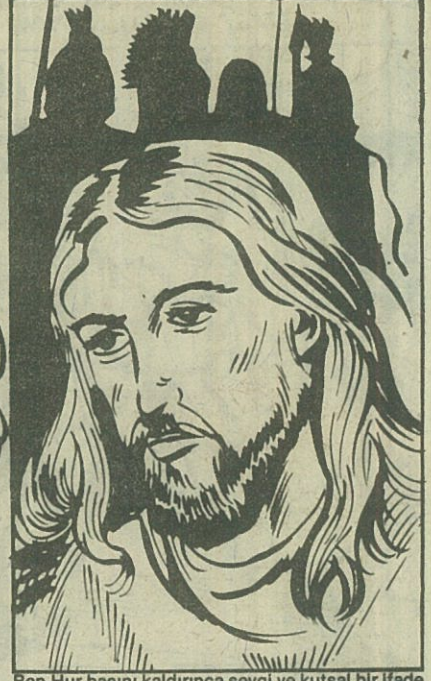
Tam o sırada Joseph'in yanındaki genç yavaşça kalabalığın arasından çıktı.

BEFORE THE SOLDIERS COULD STOP HIM, HE OFFERED BEN-HUR A DRINK OF WATER.

Askerler durdurmaya fırsat bulamadan, mihkûma biraz su verebildi.

LOOKING UP, BEN-HUR SAW A FACE FULL OF LOVE AND HOLY PURPOSE.

Ben-Hur başını kaldırınca sevgi ve kutsal bir ifade taşıyan bir yüz gördü.

HIS EMBITTERED SPIRIT MELTED UNDER THE STRANGER'S LOOK, AND HE DRANK LONG AND DEEP.

Acı dolu ruhu, yabancımin bakışlarıyla huzur buldu ve kana kana içti suyu.

THE YOUTH RETURNED TO JOSEPH'S SIDE AND THE PROCESSION CONTINUED ON ITS WAY.

Genç, Joseph'in yanına gitti, alay da yoluna devam etti.

THREE YEARS LATER, A ROMAN GALLEY CAME INTO THE HARBOR OF MISENUM ON THE WESTERN COAST OF ITALY TO PICK UP A PASSENGER.

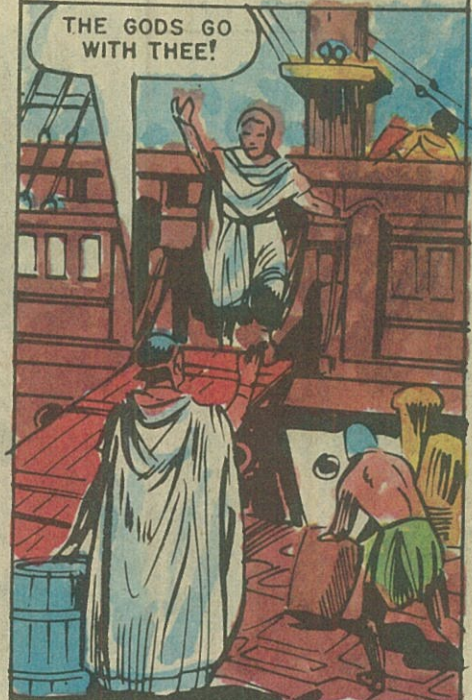
SO THOU ART TO FIGHT PIRATES IN THE AEGEAN, QUINTUS ARRIUS.

YES, IT IS CAESAR'S WILL.

Üç yıl sonra, bir Roma kadirgâsı bir yolcu almak için İtalya'nın batı kıyısında bulunan Misenum limanına yanaşıyordu.

— Demek gidip Ege Denizi'nde korsanlarla karşılaşacaksın, Quintus Arrius.
— Evet. Sezar'ın isteği bu.

THE GALLEY SETTLED GRACEFULLY NEXT TO THE DOCK, AND THE ROMAN STEPPED ABOARD.

THE GODS GO WITH THEE!

Kadirga sözüle sözüle limana yanaştı, Romalı bindi.
— Tanrılar seninle olsun.

LATER, ON DECK. . .

HOW MANY OARSMEN HAST THOU?

TWO HUNDRED AND FIFTY-TWO. ONE HUNDRED AND TWENTY WORK AT A TIME.

Daha sonra, güvertede... — 250 tane. Bir seferde 120 tanesi kürek çekiyor.
— Kaç kürekçi var?

THEY PULL WELL. I WILL HAVE A LOOK AT THEM.

— İyi çekiyorlar. Gidip şunlara bir göz atayım.

ARRIUS' EYE WAS CAUGHT BY ONE YOUNG ROWER WHOSE GRACE AND STRENGTH SURPASSED THAT OF HIS FELLOWS.

KNOWEST THOU THE MAN ON YON BENCH?

HE IS OUR BEST ROWER -- OBEDIENT, AND CLEARLY ABOVE HIS COMPANIONS.

Arrius'un gözü, kürek çekişi ve kuvvetiyle diğerlerini gölgede bırakan bir genç kürekçiye takıldı.

— Şu sıradaki adamı tanıyor musun?
— O bizim en iyi kürekçimizdir. Sadık ve diğerlerinden kat kat üstündür.

HAST THOU HEARD NOTHING OF HIS HISTORY?

NOT A WORD.

— Onun geçmişi hakkında birşey biliyor musun?
— Tek kelime bile bilmiyorum.

I SHALL BE ON DECK WHEN HIS TIME AT THE OARS IS DONE. SEND HIM TO ME.

— Kürek çekme zamanı dolunca onu bana gönder. Güverte-
de olacağım.

**TWO HOURS LATER, THE ROWER STOOD BEFORE
ARRIUS.**

THE MASTER TELLS ME
THOU ART HIS BEST
ROWER. WHERE DOST
THOU COME FROM?

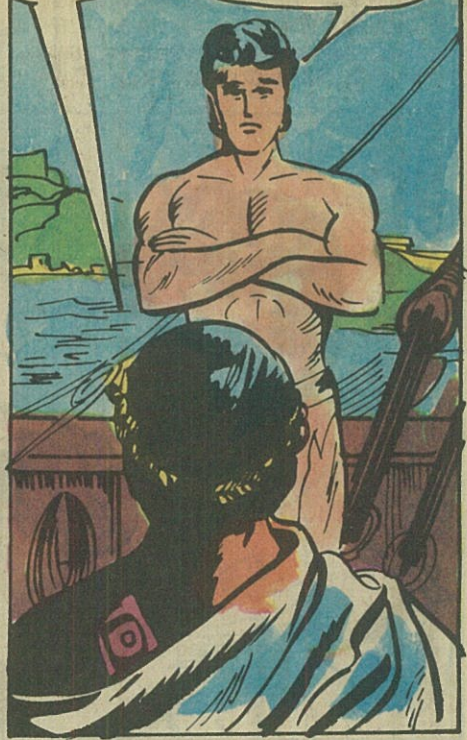
FROM JERUSALEM.
MY FATHER WAS A
PRINCE THERE, AND
AS A MERCHANT
SAILED THE SEAS.

İki saat sonra, kürekçi Arrius'un karşısındaydı.

- Efendin bana senin en iyi kürekçi olduğunu söyledi. Nerelisin?
- Kudüslüyüm. Babam orada prensti, sonra tüccar olarak denizlere açıldı.

HIS
NAME?

ITHAMAR, OF THE
HOUSE OF HUR.

— Adı ne?

— İtmahar. Hur sülalesinden.

I KNEW HIM. BUT I HEARD
THAT HIS SON WAS AN
ASSASSIN. DOST THOU
ADMIT THY GUILT?

— Onu tanıdım. Ama oğlunun bir katil olduğunu öğrendim. Suçunu kabul ediyor musun?

I SWEAR I AM INNOCENT!
I WAS NEVER GIVEN A
TRIAL. 'INSTEAD I WAS
TAKEN IMMEDIATELY TO
THIS SHIP, WHERE I
HAVE BEEN FOR THREE
LONG YEARS.

— Yemin ederim ki suçsuzum! Hiç yargılanmadım bile. Aksine, hemen bu gemiye getirildim. Üç yıldır da buradayım.

THE LABOR IS HARD. FEW
MEN BEAR IT A YEAR
WITHOUT BREAKING.

— Çok ağır iş. Çok az kişi dayanır buna.

I COULD BEAR IT BETTER
IF I COULD BUT BLOT
OUT THE PICTURE OF MY
MOTHER AND SISTER TORN
FROM ME AND CARRIED OFF
--WHERE I DO NOT KNOW.

— Annem ve kız kardeşimin benden koparılıp alınmaları gözümün önünden gitmiyor. Eğer bu manzarayı unutabilsem daha kolay dayanabilirdim.

O, TELL ME, IF THOU
KNOWEST; ARE THEY
ALIVE OR DEAD?

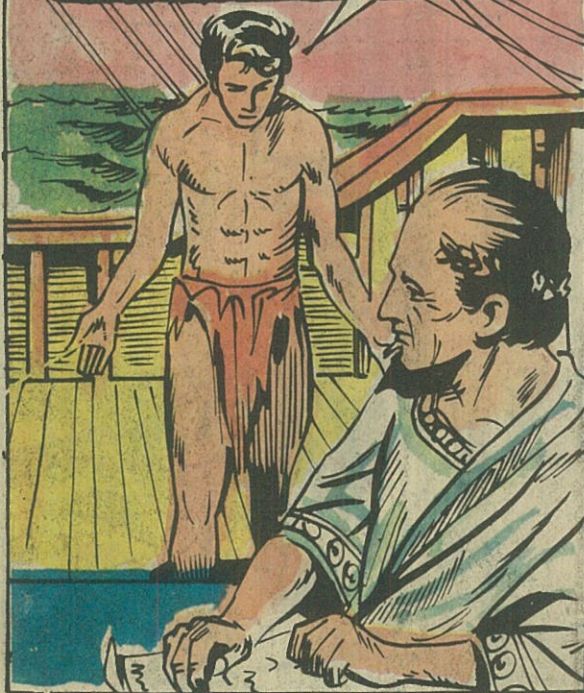
— N'olur, biliyorsanız söyleyin, öldüler mi, kaldılar mı?

I DO NOT KNOW. WE
HAVE TALKED ENOUGH.
GO BACK TO THY PLACE.

— Bilmiyorum. Yeterince konuştuk. Haydi yerine dön!

IF THOU DOST THINK OF ME AGAIN,
REMEMBER THAT I ASKED THEE
ONLY FOR WORD OF MY PEOPLE.

— Eğer beni hatırlarsanız, lütfen size ailemi sorduğumu unutmayın.

BACK ON HIS BENCH, BEN-HUR FELT A SURGE OF HOPE.

O GOD, I AM A TRUE SON
OF ISRAEL. HELP ME, I
PRAY THEE!

Ben-Hur yerine döndüğünde ümitliydi.

.. O Tanrım, ben sadık bir İsrail oğluyum. Bana yardım et. Yalvarırım sana!

THE DAYS PASSED. ARRIUS' GALLEY JOINED A ROMAN FLEET AND MOVED INTO PIRATE WATERS. ONE NIGHT...

THE ROMAN IS WEARING HIS ARMOR. THERE WILL BE A BATTLE.

Günler geçti. Arrius'un gemisi Roma filosuna katılıp korsanların olduğu denize doğru hareket etti. Bir gece...

.. Romalı zırhını giyiyor. Savaş yakındır.

THE CHIEF OF THE ROWERS WENT FROM SLAVE TO SLAVE CHAINING EACH IN HIS PLACE SO NONE COULD ESCAPE IN THE CONFUSION OF BATTLE.

Kürekçilerin başı her esiri, teker teker oturdukları yere zincirledi, savaş kargaşasında kaçamalarını diye.

AS HE CAME TO BEN-HUR, ARRIUS BECKONED TO HIM.

Sıra Ben-Hur'a geldiğinde, Arrius ona işaret etti.

THAT ONE IS BETTER WITHOUT IRONS. PUT THEM ON HIM NO MORE.

— Bunu zincirlemesen daha iyi olur. Bir daha ona pranga takma!

SOON . . .

THE PIRATES ARE
CLOSE BY. UP
AND READY!

Kısa bir süre sonra:

— Korsanlar geliyor! Hazır olun!

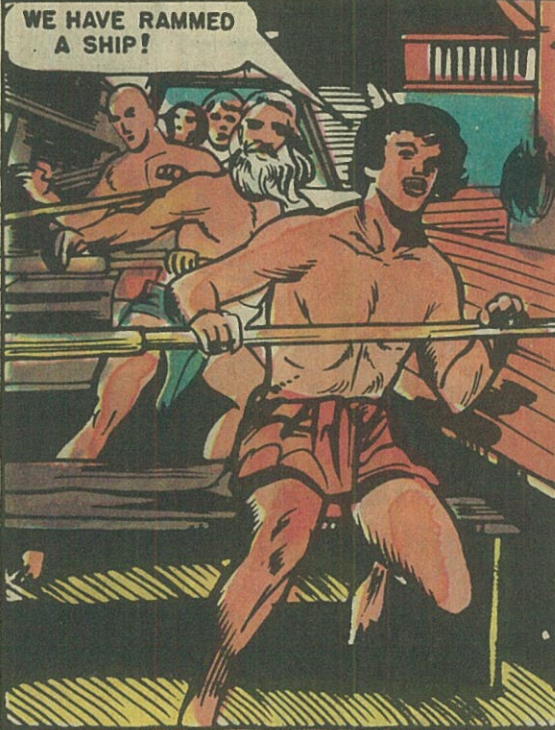
THE WHOLE SHIP SPRANG INTO ACTION.

Bütün gemi harekete geçti.

SUDDENLY THE GALLEY REELED TO A
MIGHTY BLOW.

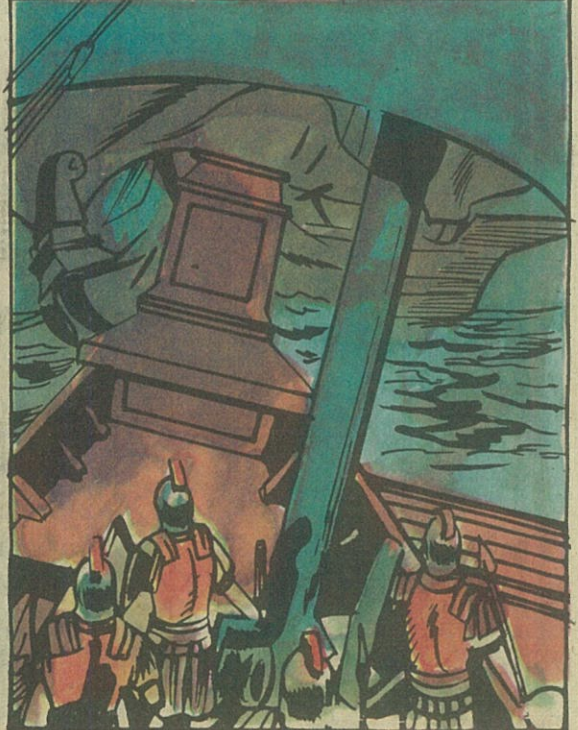
WE HAVE RAMMED
A SHIP!

Birden gemi kuvvetli bir darbeye sarsıldı.

— Bir gemiye çarptı!

THEN THE GALLEY RAMMED A
SECOND SHIP.

Sonra kadirga bir başka gemiye daha çarptı.

THE PIRATES SWARMED ABOARD THE ROMAN VESSEL.

Korsanlar kadirganın güvertesine doluştular.

THE SLAVES FOUGHT FRANTICALLY TO TEAR LOOSE FROM THEIR CHAINS.

Köleler akıllarını oynatmış gibi ayaklarını çözmeye çalıştılar.

ARRIUS MUST BE
HARD PRESSED. IF
HE IS SLAIN, MY
ONLY HOPES ARE
GONE.

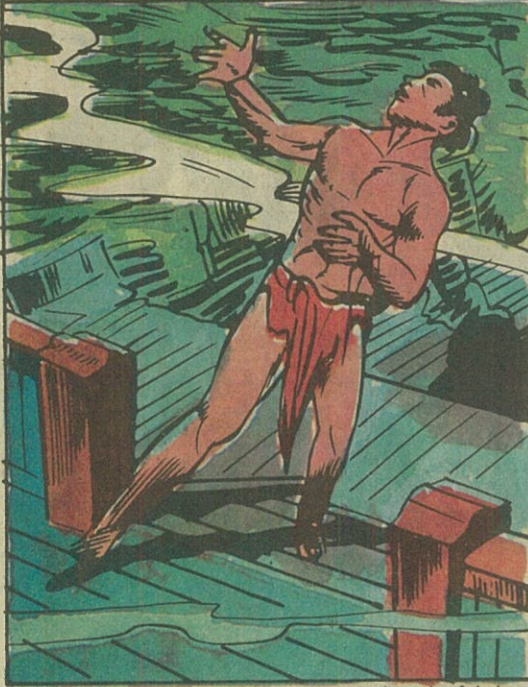
.. Arrius zor durumda olmalı.
Eğer onu öldürürlerse tek
ümidim de yok olur.

**BEN-HUR SPED UP THE
STAIRS IN SEARCH OF
ARRIUS.**

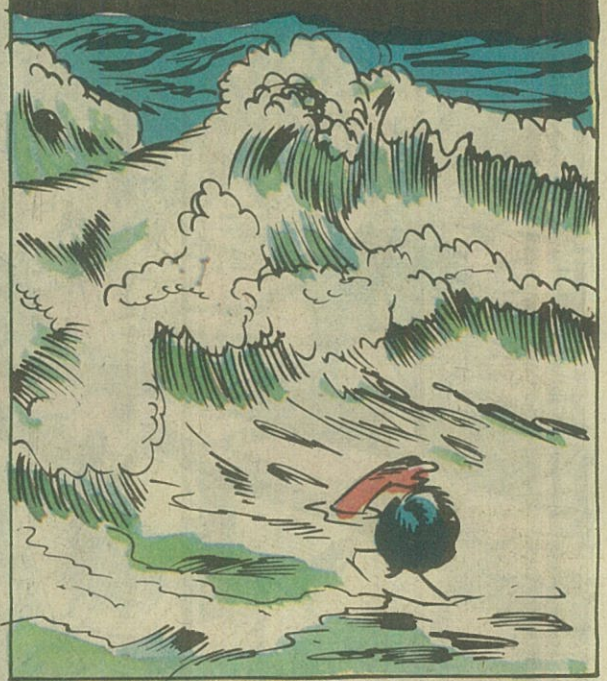
Ben-Hur, Arrius'u aramak için merdivenlere koştu.

SUDDENLY HE WAS PITCHED BACKWARD AS THE WHOLE AFTERPART OF THE HULL BROKE ASUNDER.

Aniden, geminin arka kısmının parçalanmasıyla geriye fırladı.

HISSING AND FOAMING THE SEA LEAPED IN, AND ALL BECAME DARKNESS AND SURGING WATER.

Deniz köpük köpüğe kabardı, etrafı karanlık bürüdü.

IT SEEMED AN AGE BEFORE HE FOUND HIMSELF BORNE TO THE SURFACE WITH A MASS OF DEBRIS.

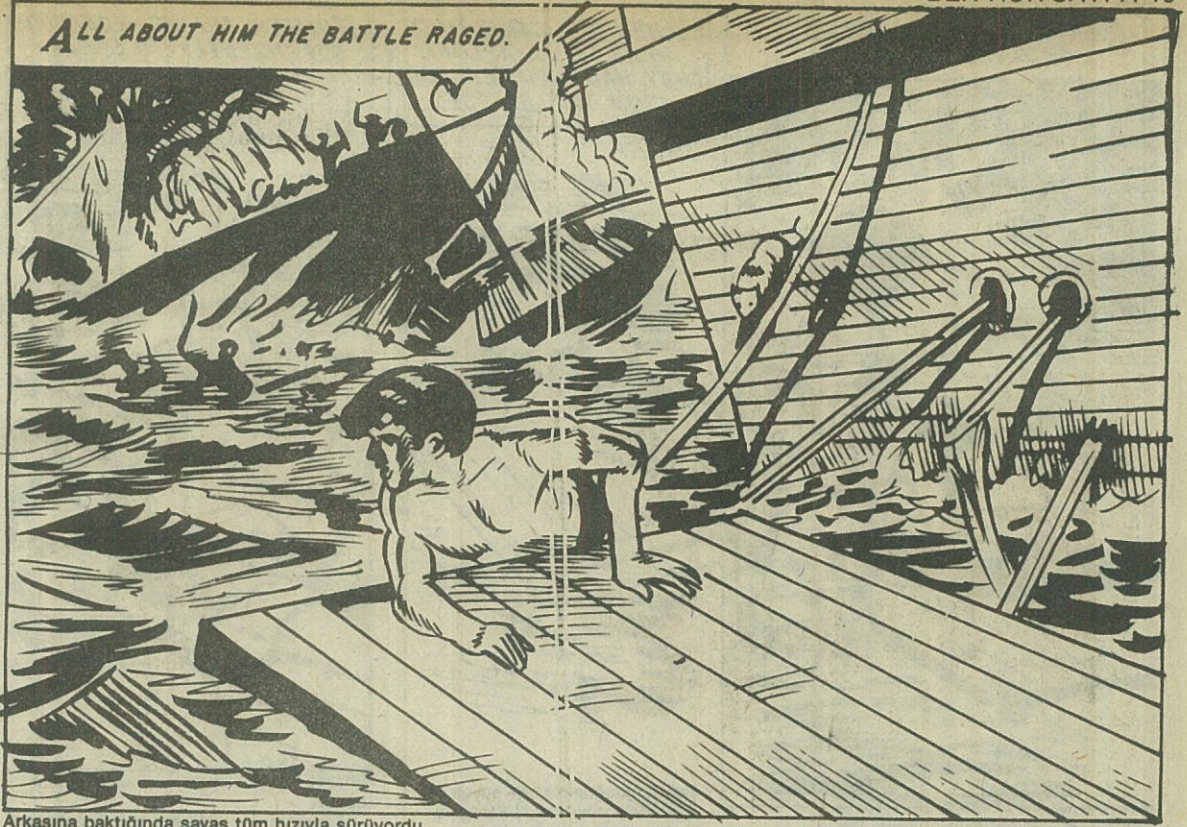
Su yüzüne çıkıp kendini bir enkaz yığını arasında bulması bir asır gibi uzun göründü.

HE FILLED HIS BURSTING LUNGS WITH AIR AND CLIMBED HIGHER UPON A PLANK HE HAD SEIZED.

Patlamak üzere olan ciğerlerini havayla doldurup yakaladığı kalasa sınıksız tutundu.

ALL ABOUT HIM THE BATTLE RAGED.

Arkasına baktığında savaş tüm hızıyla sürüyordu.

**SUDDENLY A HALF-DROWNED MAN
SHOT UP FROM THE SEA.**

Birden suyun yüzünde neredeyse boğulmak üzere olan bir adam gördü.

IT IS ARRIUS!
GOD BE PRAISED!

.. Arrius bu! Tanrı duamı kabul etti!

BEN-HUR PULLED ARRIUS ONTO HIS PLANK.

Ben-Hur onu da tahtaların üstüne çekti.

WHEN DAY CAME, THEY WERE STILL AFLOAT. THEY HAD DRIFTED AWAY FROM THE BATTLE.

Sabah olduğunca hâlâ suyun üstünde yüzyorlardı. Savaş yerinden uzaklaştıklarını bildirdi.

FINALLY ARRIUS RECOVERED SUFFICIENTLY TO SPEAK.

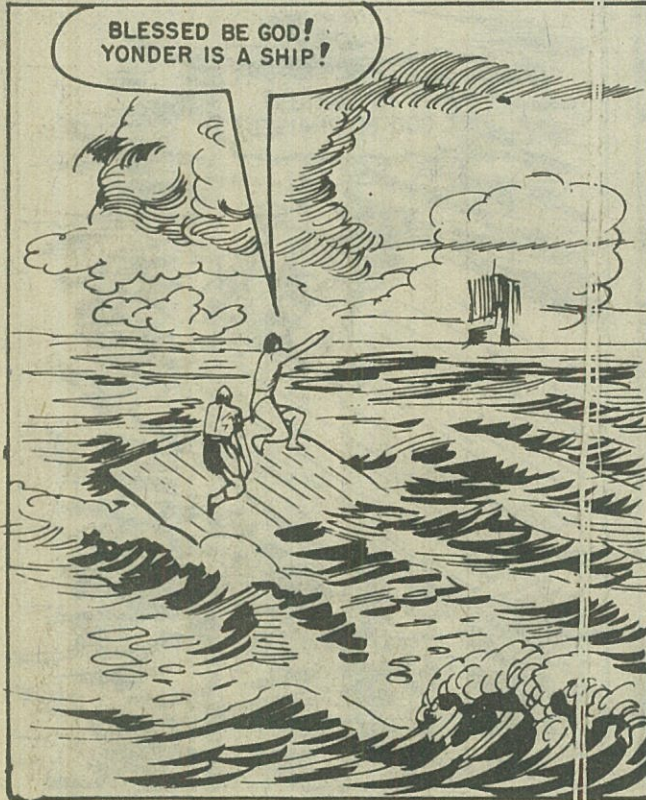
THOU HAST SAVED MY LIFE AT THE RISK OF THINE OWN. THOU HAST MY THANKS.

Nihayet Arrius konuşacak kadar kendini topladı.

— Kendininkini tehlikeye atmak pahasına benim hayatımı kurtardın. Sana minnettarım.

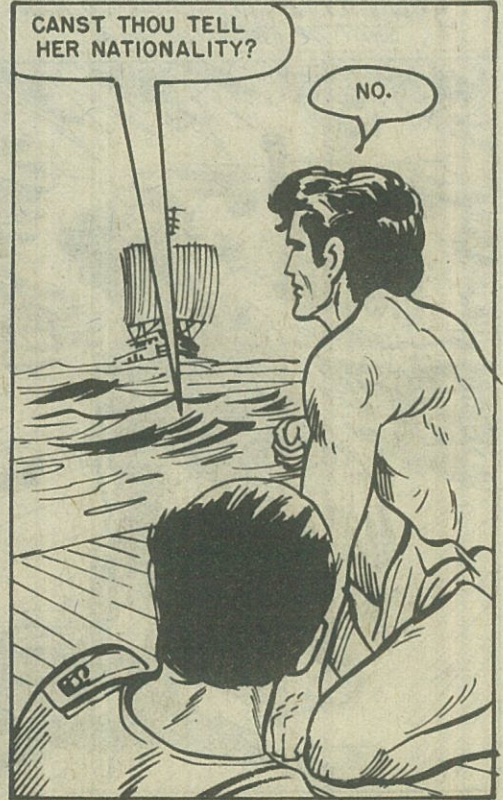
BLESSED BE GOD! YONDER IS A SHIP!

— Tanrıya şükür! İleride bir gemi var!

CANST THOU TELL HER NATIONALITY?

NO.

— Hangi ülkeye ait olduğunu söyleyebilir misin?
— Hayır.

THE SHIP CAME UP TO THEM AND PUT OUT A BOAT.

IT IS ROMAN!

Gemi onların olduğu tarafa doğruldu, denize bir sandal — Roma gemisi! İndirdi.

THEY WERE SOON ON BOARD THE GALLEY.

ARE THE PIRATES DEFEATED?

YES, CRUSHED UTTERLY.

Az sonra kadirganın güvertesindeydiler. — Korsanları yendik mi? — Evet darmadağın oldular.

THE GALLEY RETURNED TO THE PORT OF MISENUM.

WELCOME HOME, BRAVE ARRIUS.

WHO IS THIS LAD?

Kadirga Misenium Limanı'na geri döndü.

— Hoş geldin, cesur Arrius!
— Bu genç kim?

ARRIUS RELATED THE STORY OF HIS RESCUE. THEN...

GOOD FRIENDS, THIS IS MY SON AND HEIR WHO IS TO TAKE MY PROPERTY AND MY NAME. I PRAY YOU ALL TO LOVE HIM AS YOU LOVE ME.

Arrius nasıl kurtulduğunu anlattı. Sonra...

— Sevgili dostlarım. İşte, adımı ve mirasımı alacak varisim. Onu da beni sevdiğiniz kadar sevmenizi istliyorum.

FOR FIVE YEARS, BEN-HUR LIVED IN ROME. HE COMPLETELY MASTERED ROMAN SKILLS. THEN ARRIUS DIED, AND BEN-HUR SET OUT FOR THE CITY OF ANTIOCH. ON BOARD THE SHIP, A PASSENGER SPOKE TO HIM.

SEE THAT VESSEL YONDER? IT BELONGS TO A RICH MERCHANT NAMED SIMONIDES. IT IS SAID HE WAS ONCE EMPLOYED BY A PRINCE OF JERUSALEM NAMED HUR. BUT WHEN EVIL BEFELL THE FAMILY OF HUR, HE CONTINUED TRADING AND BECAME VERY RICH.

Ben-Hur 5 yıl Roma'da yaşadı. Roma âdetlerini öğrendi. Arrius öldüğü zaman, Ben-Hur Antioch şehrine gitmek üzere yola çıktı. Gemide bir yolcuyla konuşuyordu: — Şuradaki gemiyi görüyor musunuz? Simonides adından zengin bir tüccara aittir. Söylentilere bakılırsa bir zamanlar Hur adında bir Kuddos prensinin yanında çalışıyormuş. Adamin ailesinin başına o felaket geldikten sonra, ticarete kendi devam etmiş ve çok zengin olmuş.

DO YOU KNOW WHAT BECAME OF THE PRINCE'S FAMILY?

THE BOY WAS SENT TO THE GALLEYS. THE WIDOW AND DAUGHTER HAVE NOT BEEN HEARD OF. THEY DOUBTLESS DIED IN SOME PRISON CELL.

I WILL FIND SIMONIDES. PERHAPS HE WILL KNOW SOMETHING

— Prens ailesinin başına gelenleri biliyor musun?

— Oğlunu küreğe mahkûm etmişler. Dul karısıyla kızına ne olduğunu bilen yok. Şüphesiz bir hücrede ölüp gitmişlerdir.

.. Simonides'i bulmalıyım. Belki bir şeyler biliyordur.

WHEN THE SHIP REACHED ANTIOCH, BEN-HUR HURRIED TO SEE THE MERCHANT.

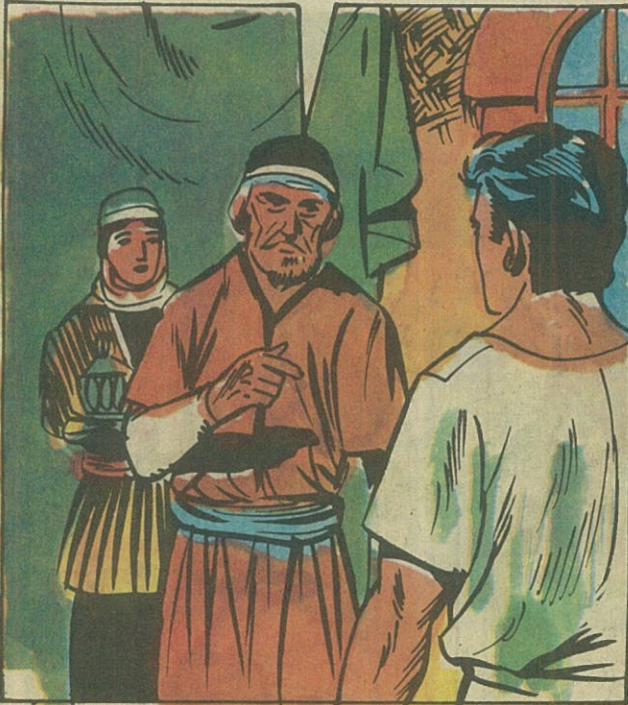
I AM SIMONIDES. THIS IS MY DAUGHTER, ESTHER. THE PEACE OF OUR GOD BE WITH YOU.

I AM JUDAH, SON OF ITHAMAR, LATE HEAD OF THE HOUSE OF HUR.

Gemi Antioch'a yanaşınca, Ben-Hur hemen tüccarı görmeye gitti.

— Simonides benim. Bu da kızım Esther. Tanrımızın iyiliği seninle olsun.
— Ben Judah'im. Hur sülalesinin son başkanı İthamar'ın oğluyum.

I HAD THOUGHT THEE DEAD. I AM GRATEFUL TO THE LORD THAT HE HATH SENT THEE TO ME. I WAS THY FATHER'S SERVANT, AND WILL BE YOURS.

NAY, ALL I ASK IS THAT THOU SHALT JOIN ME IN SEARCH OF MY MOTHER AND SISTER.

GLADLY WILL I AID THEE.

— Seni ölü sanıyordum. Tanrı'ya şükür, seni bana gönderdi. Eskiden babanın uşağıydım, artık senin hizmetindeyim.

— Hayır. Tek isteğim, benimle gelip annemle kardeşimi aramamda bana yardım etmen.
— Sana memnuniyetle yardım edeceğim.

WHEN BEN-HUR LEFT SIMONIDES' HOUSE, A CHARIOT RACE HAD JUST BEEN COMPLETE IN THE STADIUM. BEN-HUR WATCHED AS THE TEAMS CAME OUT.

WHAT BEAUTIFUL HORSES!
I HAVE NOT SEEN THE
LIKE IN THE STABLES OF
THE EMPEROR.

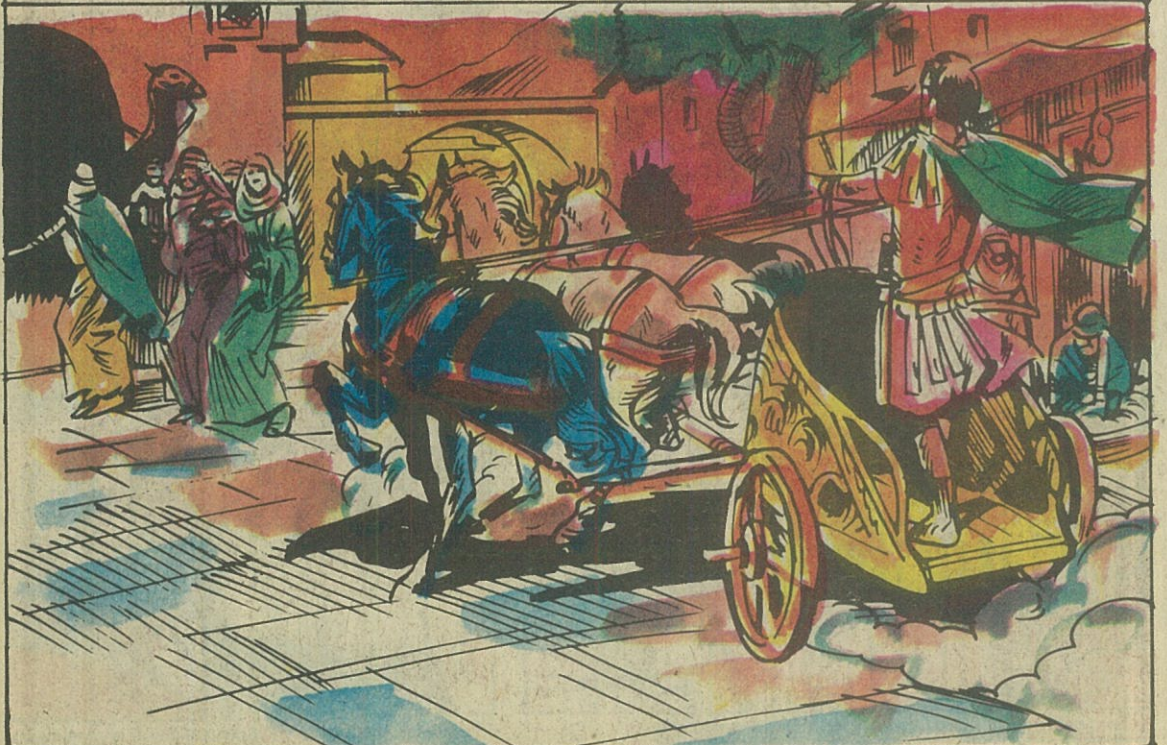
THEY BELONG TO SHEIK ILDERIM, BUT HE CAN FIND
NO ONE GOOD ENOUGH TO DRIVE THEM IN THE
GREAT CHARIOT RACE WHICH APPROACHES.

Ben-Hur, Simonides'in evinden ayrıldığı sırada bir at yarışı da henüz bitmişti. Ben-Hur, takımların gidişini seyretti:

— Ne güzel atlar! Böylelerini, İmparator'un ahırında bile
görmemişim.
— Bunlar Şeyh İlderim'in atları. Ama yaklaşan yarış için on-
ları sürcek doğru dürüst bir adam bulamadı henüz.

**JUST THEN ANOTHER CHARIOT APPEARED. WITH CARELESS ARROGANCE, THE DRIVER
BORE DOWN UPON THE CROWD.**

Tam o sırada bir başka at arabası görüldü. Aldırmaz bir kibirle sürücü arabayı kalabalığa doğru sürüyordu.

HE HEADED STRAIGHT FOR A LARGE CAMEL BEARING AN OLD MAN.

Dosdoğru, yaşlı bir adam taşıyan iri bir deveye doğru gidiyordu.

BEN-HUR QUICKLY GRABBED THE BIT OF THE HORSE NEAREST HIM.

DOG OF A ROMAN! CAREST THOU SO LITTLE FOR LIFE?

Ben-Hur çabucak, kendisine en yakın atın dizginine yapıştı.
— Romalı köpek! İnsan hayatına bu kadar mı değer veriyorsun?!

THE ROMAN LOOKED DOWN WITH INDIFFERENCE.

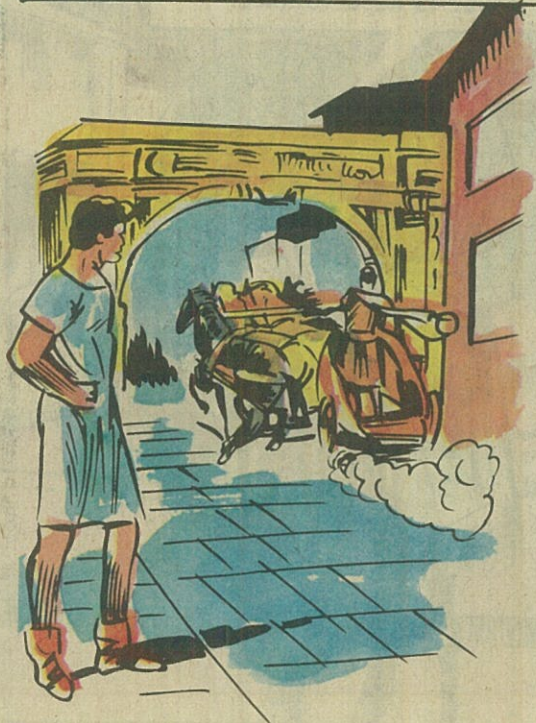
I AM MESSALA. I DID NOT SEE THE CAMEL. I SIMPLY SOUGHT A LAUGH.

Romalı asker, ilgisizce bakıp:

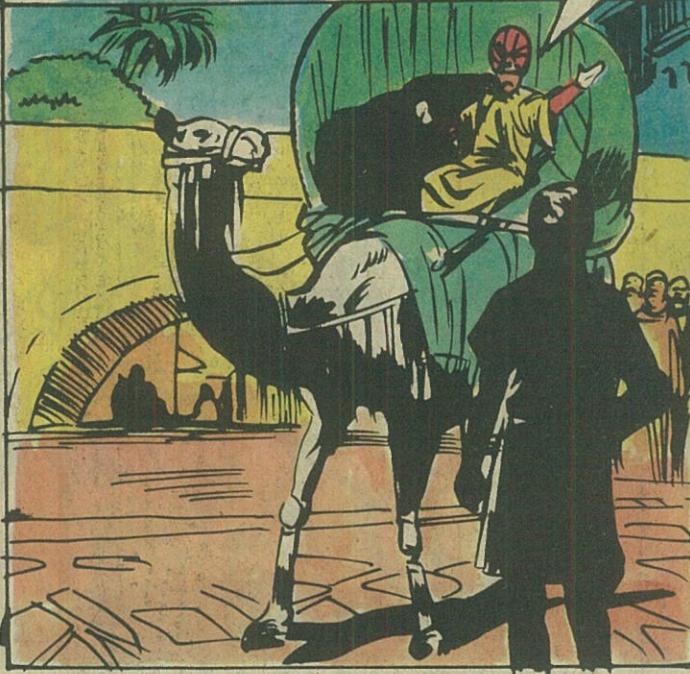
— Adım Messala. Deveyi görmedim. Biraz eğlenmek istemiştim.

THEN HE TURNED HIS HORSES AND GALLOPED AWAY.

Sonra atlarını döndürüp, dört nala uzaklaştı.

I AM BALTHASAR, THE EGYPTIAN. I AM ABIDING WITH SHEIK ILDERIM IN HIS TENT. COME WITH ME, AND THOU SHALT HAVE WELCOME SWEET WITH THE SAVOR OF THE GRATEFUL.

— Adım Balthasar, Mısırlıyım. Şeyh İlderim'in çadırında kalıyorum. Benimle gel. Hayatımı kurtardığın için sana teşekkür etmeliyim.

IS THIS THE SHEIK WHO SEEKS A DRIVER FOR HIS HORSES?

— Bu, atları için bir sürücü arayan şeyh mi?
— Ben de öyle duydum.

THEN HE HAS FOUND ONE--IF THE ROMAN WHO JUST THREATENED THEE IS ALSO TO RACE.

— Buldu o halde, eğer az önce seni korkutan Romalı da yarışacaksa...

HE ONCE DID ME AND MY FAMILY A TERRIBLE WRONG. I WILL NOT KILL HIM, FOR HE MAY HOLD A SECRET I MUST HAVE. BUT AT LEAST I CAN HAVE THE SMALL VENGEANCE OF SEEING HIM BEATEN AND HUMBLED.

— Bir zamanlar bana ve aileme büyük bir kötülük etmişti. Onu öldürmeyeceğim. Çünkü öğrenmek istediğim bir sırrı biliyor olabilir. Ancak, onun yenilip burnunun sürtüldüğünü görürsem, öcümün bir kısmını almış olurum.

WHEN THEY REACHED SHEIK ILDERIM'S TENT, IT WAS ARRANGED THAT BEN-HUR SHOULD DRIVE THE SHEIK'S TEAM. THEN THE THREE MEN SAT DOWN TO THE EVENING MEAL.

DO YOU REMEMBER, O ILDERIM, WHEN I AND TWO OTHERS CALLED AT YOUR TENT TWENTY-SEVEN YEARS AGO?

YES, AND I HID YOU FROM HEROD THAT HE MIGHT NOT HAVE YOU KILLED.

Şeyh İlderim'in çadırına vardıkları zaman, Ben-Hur'un Şeyh'in atlarını sürmesi kararlaştırıldı. Üç adam akşam yemeğine oturdular.

— 27 yıl önce benim ve diğer ikisinin çadırınıza gelmemizi hatırlıyor musunuz İlderim?
— Evet, Herod öldürmesin diye seni ondan saklamıştım.

WHY WOULD HEROD WANT TO KILL YOU?

IT IS A LONG AND MIRACULOUS STORY. AS YOU ARE AN ISRAELITE, IT SHOULD INTEREST YOU.

— Herod niye seni öldürmek istedi?

— Anlatması çok uzun, inanılmaz bir öykü. Ama sen Musevi-sin. Seni de ilgilendirir.

TWENTY-SEVEN YEARS AGO, I AND TWO OTHERS SAW A STAR, AND A VOICE CAME TO US, SAYING, SEEK HIM THAT IS BORN KING OF THE JEWS.

— 27 yıl önce ben ve diğer iki kişi bir yıldız gördük. Sonra Museviler'in yeni kralının doğduğunu söyleyen bir ses duyduk.

"WE FOLLOWED THE STAR AND FOUND A NEW-BORN BABE IN A CAVE IN BETHLEHEM. WE WORSHIPPED HIM AND GAVE HIM GIFTS."

— "Yıldızı takip ettik, Bethlehem'de bir mağarada yeni doğmuş bir bebeğe rastladık. Ona tapıp, hediyeler verdik."

THAT IS WHAT ANGERED HEROD. HE FEARED FOR HIS POWER. HE WANTED NO KINGS BUT HIMSELF.

— Herod'u kızdıran da bu oldu. Onun kudretinden korktu. Kendinden başka krallar olmasını istemiyordu.

THIS CHILD, THEN, IS TO SEIZE POWER FROM ROME AND MAKE THE JEWS A MIGHTY RACE?

I DO NOT THINK SO. I BELIEVE HIS KINGDOM IS TO BE OF WIDER BOUNDS THAN THE EARTH. IT IS OF THE SOUL, AND IN IT IS GLORY SUCH AS HATH NOT ENTERED IMAGINATION.

— O zaman bu çocuk iktidarı Romalıların elinden alıp, Musevileri üstün ırk haline getirecek?
— Sanmıyorum. İnaniyorum ki krallığının sınırları dünyadan da geniş olacak. Öyle bir zafere ulaşacak ki, kimsenin aklı almayacak.

I HAVE NEVER HEARD OF
SUCH A KINGDOM. WHEN
WILL HE COME TO CLAIM IT?

— Hiç böyle bir krallık duymadım.
İlan etmek için ne zaman gelecek?

SOME THINK HIM DEAD.
BUT I BELIEVE HE HAS
BEEN GROWING UP IN
OBSCURITY AND NOW
THAT HE IS A MAN,
WILL SOON COME TO
US AGAIN.

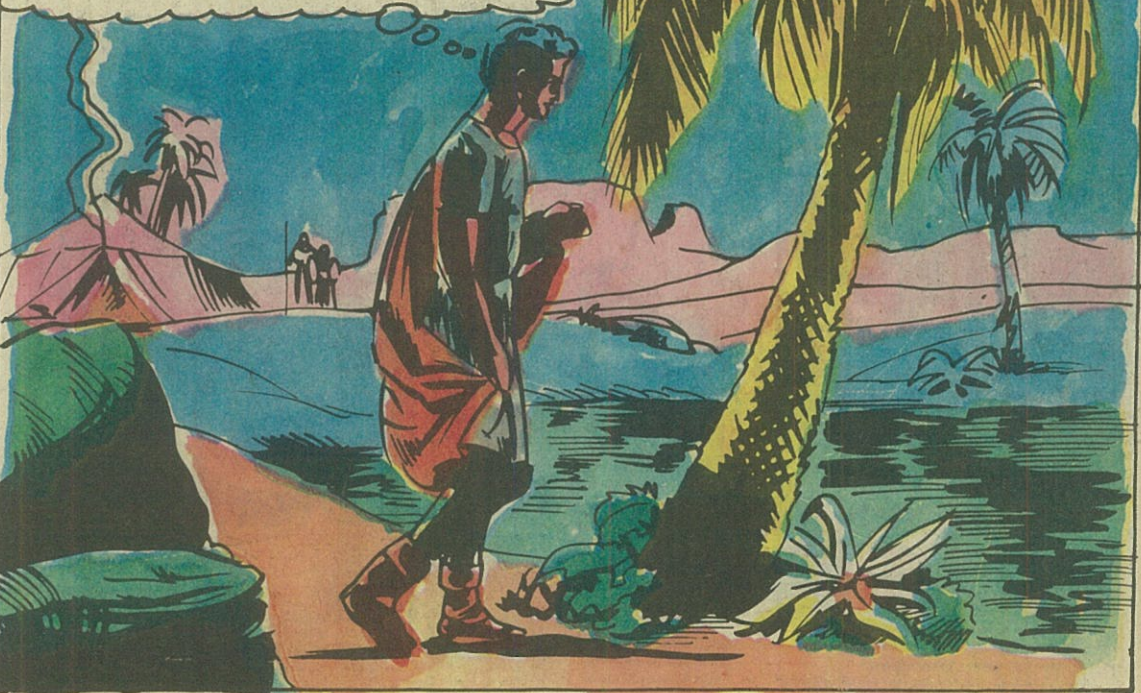
— Bazıları onun öldüğünü sanıyor. Ama
bence, bir yerlerde, kimsenin haberi
olmadan büyüyüp, yetişkin bir erkek ol-
muştur. Çok yakında bize gelecek.

I HAVE HEARD STRANGE
THINGS TONIGHT. GIVE
ME LEAVE, I PRAY, TO
WALK BY THE LAKE THAT
I MAY THINK OF THEM.

— Bu gece çok ilginç şeyler duydum.
Şimdi izninizi rica ediyorum. Göl
kenarında dolaşıp, bunları
düşüneceğim.

FIRST, I MUST FIND MY MOTHER AND SISTER.
BUT AFTER THAT, COULD I NOT USE MY SKILL
AS A SOLDIER IN THE CAUSE OF THIS KING
OF THE JEWS?

.. Önce, annemi ve kardeşimi bulmalıyım. Ama ondan sonra Museviler'in krallarını bulmaları için askeri yeteneklerimi
kullanamaz mıyım?

THE NEXT DAY, AS BEN-HUR WAS TRAINING THE SHEIK'S HORSES FOR THE RACE. . .

MY MEN HAVE TAKEN THIS MESSAGE FROM A COURIER. AS IT IS IN LATIN, WOULDST THOU READ IT TO ME?

Ertesi gün, Ben-Hur, Şeyh'in atlarını yarış için hazırlarken...

— Adamlarım bu mesajı bir kuryeden almışlar. Ama Latince. Bana okur musun?

"MESSALA TO GRATUS! DOST THOU REMEMBER A FAMILY BY THE NAME OF HUR? THE BOY PUT A WOUND ON THY HEAD AND WAS SENT TO THE GALLEYS. THOU WILT REMEMBER WHAT THOU DIDST WITH THE MOTHER AND SISTER, AND HOW WE DIVIDED THEIR FORTUNE."

— "Messala'dan Gratus'a. Hur adlı aileyi hatırlıyor musunuz? Çocuk sizi başınızdan yaraladığı için küreğe mahkûm edilmişti. Annesiyle kardeşine ne yaptığınızı, sonra da servetlerini nasıl bölüştüğümüzü hatırlarsınız."

"THE BOY IS HERE IN ANTIOCH AND MUST, AT THIS MOMENT, BE THINKING OF VENGEANCE. TELL ME WHAT THOU WOULDST WISH DONE WITH HIM. I AWAIT THY ANSWER."

— "Çocuk şimdi burada, Antioch'da. İntikam almayı planlıyor olabilir. Ona ne yapmamı istediğinizi söyleyin bana. Cevabınızı bekliyorum."

YOU MUST NOT STAY HERE, FOR THEY WILL KILL YOU.

I DECIDED LAST NIGHT THAT I WOULD GO INTO THE WILDERNESS AND BEGIN TRAINING THE FIGHTING MEN OF ISRAEL TO BE READY FOR THE COMING OF THE KING.

— Seni öldürecekleri için burada kalmamalısınız.
— Dün gece, çöle gidip, İsrail'in yeni kralının gelmesi için mücadele edecek adamları savaşa hazırlamaya karar verdim.

BUT I WILL STAY HERE UNTIL AFTER THE RACES. THAT MEETING WITH MESSALA I WOULD BUY AT WHATEVER RISK.

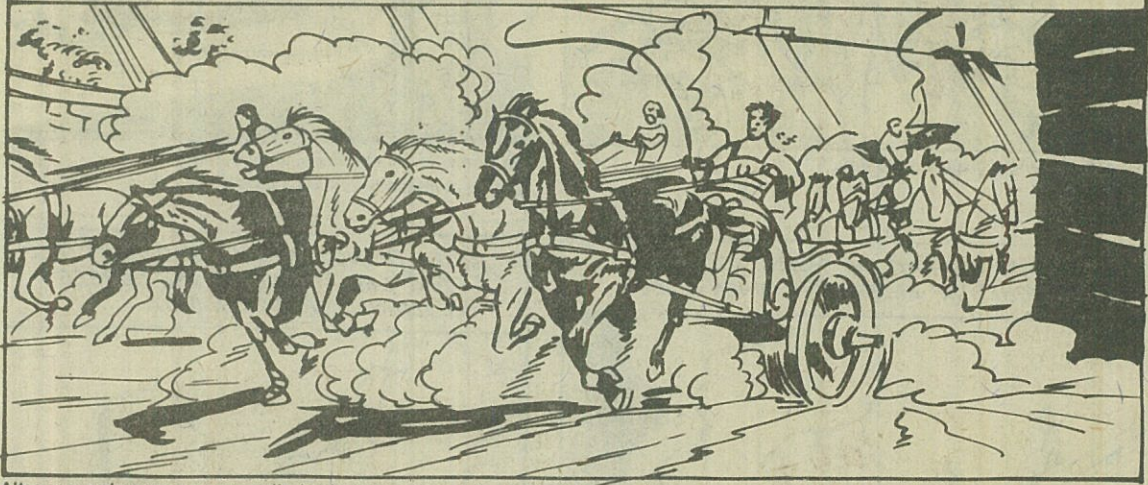
— Ama yarışlar bitene kadar burada kalacağım. Messala ile karşılaşmak için her tehlikeyi göze alırım.

THE DAY OF THE RACES ARRIVED. GREAT CROWDS STREAMED INTO THE STADIUM.

Yarış günü gelip çattı. Halk akın akın stadyuma gidiyordu.

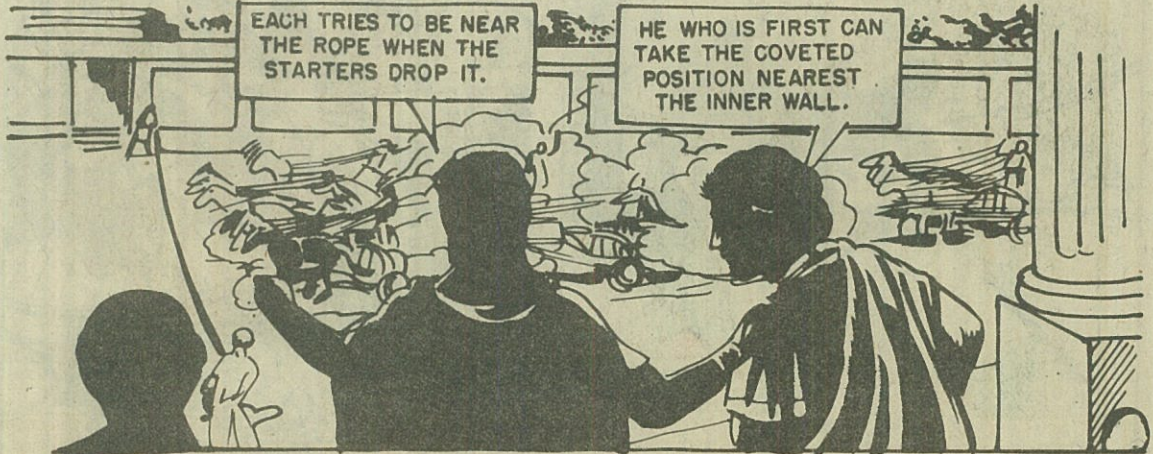
THEY CHEERED AS SIX CHARIOTS RUSHED INTO THE ARENA AND APPROACHED A ROPE WHICH MARKED THE START.

Altı yarış arabasının arenaya gelip başlangıcı gösteren ipe yaklaştıklarını görünce bağırıp alkışlamaya başladılar.

EACH TRIES TO BE NEAR THE ROPE WHEN THE STARTERS DROP IT.

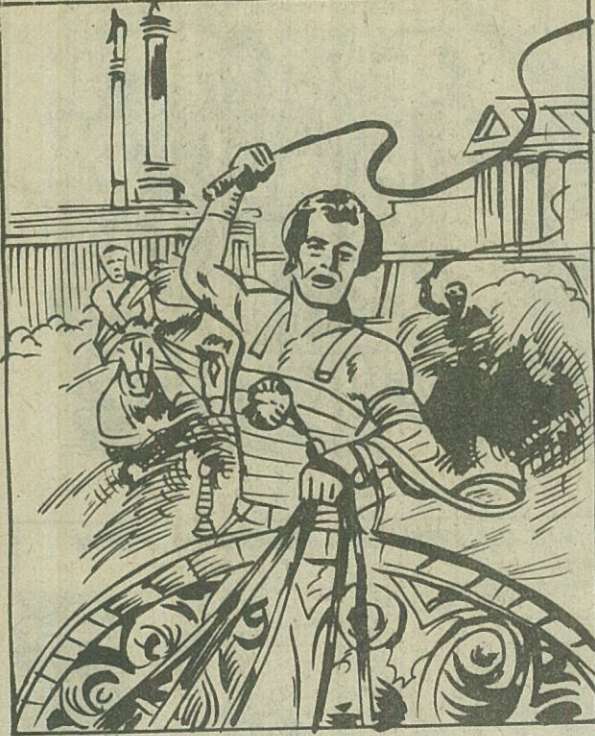
HE WHO IS FIRST CAN TAKE THE COVETED POSITION NEAREST THE INNER WALL.

— Oyunu başlatacak olanlar ipi bıraktığında yakınında olmak istiyorlar.

— İç kulvara en yakın olan yarışçı kazanır.

MESSALA PRESSED FOR THE STARTING LINE.

Messala başlangıç çizgisine yaklaştı.

AN INSTANT BEFORE HE REACHED IT, THE ROPE DROPPED.

İpe varmadan hemen önce, ip yere düştü.
.. Daha evvelden hazırlanmış olmalı.

WITH A SHOUT, MESSALA TOOK THE POSITION ALONG THE INNER WALL.

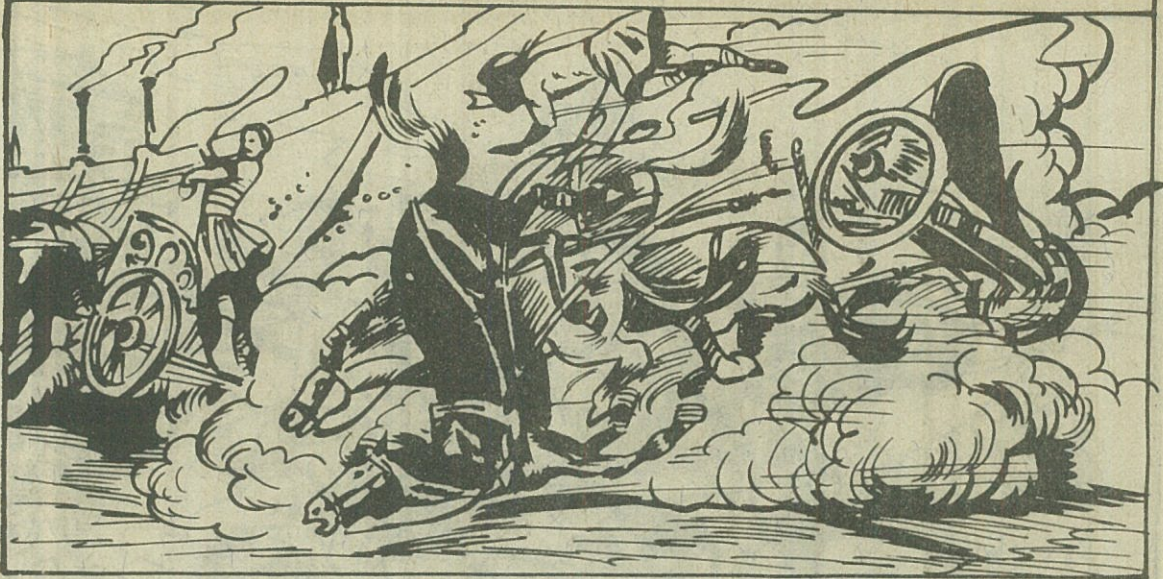
Messala duvar tarafına geçerken, bir kahkaha attı.

AS HE TURNED, HIS AXLE CAUGHT THE FORE-LEG OF ONE OF THE HORSES PULLING A GREEK CHARIOT.

Dönerken arabasının dingili, bir Yunan yarış arabasını çeken atlardan birinin ayağına çarptı.

THE GREEK TEAM WAS THROWN OFF BALANCE, AND THE CHARIOT TURNED OVER WITH A CRASH.

Yunan ekibi dengesini kaybetti, araba büyük bir gürültüyle devrildi.

BEN-HUR SWEEPED HIS TEAM AROUND THE WRECK AND DREW ABREAST OF MESSALA.

Ben-Hur enkazın yanından dolaşip arabasını Messala'nın yanına yaklaştırdı.

THEY WERE NEARING THE FIRST TURN WHEN SUDDENLY MESSALA REACHED OUT AND GAVE BEN-HUR'S TEAM A SAVAGE BLOW WITH HIS LASH.

Birinci dönemece yaklaşırken, Messala uzanıp Ben-Hur'un atlarına kırbağı var gücüyle indirdi.

THE HORSES LURCHED FORWARD FRANTICALLY, BUT BEN-HUR STEADIED THEM AND SWEEPED SAFELY AROUND THE TURN.

Atlar acıdan çıldırmış gibi sendeledi. Ama Ben-Hur, onları sakinleştirip ilk dönemeci kazasız belasız döndü.

AROUND AND AROUND THE TWO CHARIOTS WENT. AS THEY NEARED THE SIXTH ROUND, BEN-HUR TURNED IN BEHIND MESSALA, WHO LED.

İki araba yollarına devam ettiler. Altıncı dönemece yaklaşıp-ken Ben-Hur Messala'nın gerisinde kaldı.

THEY CONTINUED IN THIS WAY UNTIL MESSALA'S TEAM WAS BEGINNING THE FINAL TURN. THEN BEN-HUR'S LASH WHISTLED ABOVE THE BACKS OF HIS HORSES.

Son tura kadar böyle devam ettiler. Sonra Ben-Hur, kırba-çı atların sırtına indirdi.

THEY BOUNDED FORWARD,
AND THE IRON-SHOD POINT
OF BEN-HUR'S AXLE
CAUGHT MESSALA'S WHEEL.

Atlar ileri doğru atıldılar. Sonra Ben-Hur'un
demir uçlu dingili Messala'nın tekerleğine geçti.

DOWN TOPPLED THE ROMAN CHARIOT IN A MASS OF
BREAKING WOOD AND PLUNGING HORSES.

Tahtalar parçalandı, atlar devrildi. Roma arabası darmadağın
oldu.

BEN-HUR SWUNG CLEAR OF THE TANGLED WRECKAGE...

Ben-Hur enkazın etrafından doladı.

...AND SWEEPED ACROSS
THE FINISH LINE. THE
RACE WAS WON!

Ve bitiş çizgisine vardı. Yarış kazanılmıştı!

AFTER THE RACE, BEN-HUR LEFT FOR JERUSALEM TO SEARCH FOR HIS MOTHER AND SISTER. AT ABOUT THIS TIME, PONTIUS PILATE SUCCEEDED VALERIUS GRATUS AS GOVERNOR OF JUDEA. AS ONE OF HIS FIRST ACTS HE ORDERED AN INSPECTION OF ALL THE PRISONS. AMONG THEM WAS THE TOWER OF ANTONIA IN JERUSALEM.

Yarıştan sonra Ben-Hur annesi ve kız kardeşini bulmak için Kudüs'e doğru yola çıktı. Aynı sıralarda Judea'da Valerius Gratus'tan sonra valiliğe Pontius Pilate getirilmişti. İlk icraatlarından biri tüm hapisanelerin teftiş edilmesiydi. Bunların arasında Kudüs'teki Antonia Kulesi de vardı.

ONE DAY, IN THE TOWER...

WHAT IS IT?

EIGHT YEARS AGO, WHEN I BECAME KEEPER HERE, VALERIUS GRATUS GAVE ME A MAP OF ALL THE CELLS.

Bir gün kulede...
— Sekiz yıl önce buranın idaresine getirildiğimde, Valerius Gratus bana tüm hücrelerin yerini gösteren bir harita vermişti.

— Ne var?

BUT TODAY I DISCOVERED A CELL WHICH WAS NOT ON THE MAP AND OF WHICH I WAS WHOLLY UNAWARE. IN IT ARE TWO WOMEN!

— Ama bugün, haritada bulunmayan, benim de farkında olmadığım bir hücre buldum. İçinde de iki kadın var.

HOW DID THEY STAY ALIVE ALL THESE YEARS?

AN OLD MAN HAD A CELL ADJOINING THEM, AND GAVE THEM PART OF HIS FOOD AND WATER.

LET US GO TO THEM AT ONCE.

— Bu kadar yıl nasıl hayatta kalabilmişler?
— Yaşlı bir adamın hücresi onlarınkine açıyormuş. Onlara yiyecek içeceğinin bir kısmını veriyormuş.

— Hemen oraya gidelim.

**THE TRIBUNE AND SOME SOLDIERS
HASTENED TO THE HIDDEN CELL. THEY
CHOPPED AT THE SEALED DOOR.**

Memur ve askerler hemen gizli hücreye gittiler. Mühürlü kapıyı yıktılar.

**FINALLY IT GAVE WAY. THE WOMEN
RETRACTED TO THE DEPTHS OF THE CELL.**

**COME NOT NEAR. WE HAVE CAUGHT A
LOATHSOME DISEASE HERE. WE ARE
LEPERS!**

Sonunda yol açıldı. Kadınlar hücrenin öbür ucuna çekildiler.

— Yaklaşmayın. Burada korkunç bir hastalığa yakalandık. Cüz-zamlıyız biz.

**WHO ARE YOU, AND BY
WHOM IMPRISONED?**

**WE ARE THE WIDOW
AND CHILD OF A
PRINCE OF JERUSALEM.
VALERIUS GRATUS PUT
US HERE.**

**YOU WILL BE GIVEN
FOOD, WATER AND
RAIMENT, AND WILL
BE SET FREE.**

**THAT NIGHT THEY WERE
FREED, BUT THEY WERE
DRIVEN FROM THE CITY
WITH STONES.**

**WHAT SHALL
WE DO?**

**THERE ARE
CAVES
OUTSIDE THE
CITY WHERE
THE LEPERS
LIVE. WE
MUST GO
THERE.**

O gece serbest bırakıldılar. Ama şehirden taşlanarak kovuldular.

— Ne yapacağız?

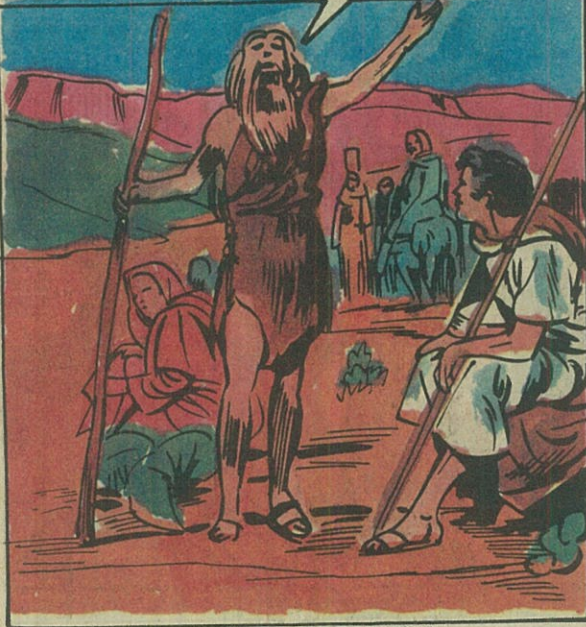
— Şehir dışında cüz-zamlıların yaşadığı mağaralar var. Oraya gitmeliyiz.

— Kimsiniz, kimin emriyle hapsedildiniz?
— Biz Kudüs Prensi'nin karısı ve kızıyız.
Bizi buraya Valerius Gratus kapadı.

— Size yiyecek, içecek ve üst baş
verilecek. Serbest bırakılacaksınız.

**MEANWHILE, BEN-HUR, IN THE DESERT,
MET JOHN THE NAZARITE.**

I AM THE VOICE OF ONE CRYING IN THE
WILDERNESS. MAKE STRAIGHT THE
WAY OF THE LORD!

Bu arada Ben-Hur çölde Nasıralı John'la karşılaştı.

— Ben çöllerde haykıran kişinin sesiyim. Tanrı'nın yolundan ayrılmayın!

BEHOLD THE LAMB OF GOD, WHICH
TAKETH AWAY THE SIN OF THE WORLD!

— Bakın, bu dünyadan günahı alıp götürən Tanrı'nın Kuzusu.

I BARE RECORD THAT
THIS IS THE SON OF GOD!

— Doğruyu söylüyorum, bu, Tanrı'nın oğludur.

SURELY I HAVE SEEN HIM
BEFORE. BUT WHERE AND
WHEN?

.. Eminim, onu daha önce gördüm.
Ama nerede ve ne zaman?

IT IS THE FACE OF HE WHO
GAVE ME WATER WHEN THE
ROMAN SOLDIERS WERE
DRAGGING ME TO THE
GALLEY!

.. Bu, Romalılar gemiye götürürken
bana su veren kişinin yüzü!

FOR THREE YEARS, BEN-HUR STAYED IN THE DESERT RECRUITING SOLDIERS FOR JESUS. OCCASIONALLY HE RETURNED TO JERUSALEM TO VISIT SIMONIDES AND HIS DAUGHTER, ESTHER.

NO WORD OF MY MOTHER AND SISTER?

YOU MUST ACCEPT IT, MY SON. THEY MUST HAVE DIED LONG AGO.

Üç yıl boyunca, Ben-Hur çölde kalıp İsa'ya taraftar topladı. Arada sırada Kudüs'e gidip Simonides'le kızı Esther'i ziyaret ediyordu.
— Annem ve kardeşimden hiç haber yok mu?
— Kabullenmelisin oğlum, uzun zaman önce ölmüş olmalılar.

YET RICHES, POWER, EVEN KINGSHIPS MOVE HIM NOT AT ALL. AND HE CAN DO WONDERFUL THINGS. ONE DAY I SAW HIM MULTIPLY SEVEN LOAVES AND TWO FISHES INTO ENOUGH TO FEED FIVE THOUSAND PEOPLE.

— Ama yine de zenginlik, güç, hatta krallık bile gözünde yok onun. Mucizeler yaratabiliyor. Bir gün 7 somun ekmeği ve iki balığı 5000 kişiyi besleyecek kadar çoğalttığına tanık oldum.

BUT TELL ME OF THIS JESUS WHOM YOU SERVE. WILL HE SOON DECLARE HIMSELF KING?

HE IS COMING TO JERUSALEM TOMORROW FOR THE PASSOVER. SOME SAY HE WILL PROCLAIM HIMSELF THEN.

— Sen bana, hizmetine girdiğin İsa'dan bahset. Kendini yakında kral ilan edecek mi?
— Yarın Hamursuz Bayramı için Kudüs'e geliyor. Bazıları o zaman ilan edeceğini söylüyor.

AND ANOTHER TIME HE TOUCHED A LEPER AND THE MAN WAS HIMSELF AGAIN, HEALTHFUL AS ANY OF US WHO BEHELD THE CURE.

— Bir defasında bir cüzzamlıya dokundu, adam hepimizin gözü önünde yeniden eski sağlığına kavuştu.

THE NEXT DAY, CROWDS FORMED ALONG THE WAY THAT JESUS WAS TO TRAVEL INTO THE CITY.

Ertesi gün, kalabalık, İsa'nın şehre gireceği yol üstünde toplanmıştı.

SUDDENLY TWO FIGURES PUSHED FORWARD.

LEPERS! STONE THEM!

Birden iki kişi ileri atıldı:
— Cözzamlıları! Taşlayalım onları!

BELIEVEST THOU I AM ABLE TO DO THIS?

THOU ART THE MESSENGER OF GOD--THE MESSIAH!

— Bunu yapabileceğime inanıyor musunuz?
— Sen Tanrı'nın habercisisin. Sen Mesihsin!

BUT JESUS RODE STRAIGHT TO THEM.

O MASTER, THOU SEEST OUR NEED. THOU CANST MAKE US CLEAN.

Ama İsa onlara yaklaştı.
— Oh efendimiz, neye ihtiyacımız olduğunu görüyorsun. Biz iyileştirilebiliriz.

WOMAN, GREAT IS THY FAITH. BE IT UNTO THEE EVEN AS THOU WILT.

— Kadın, senin inancın sonsuz. İnancınla bunu kendin de yapabilirsin.

AS JESUS RODE ON, A SWEET SENSE OF HEALING CAME OVER THE TWO WOMEN. BEN-HUR WATCHED THE MIRACLE TAKING PLACE.

İsa eşeğini sürerken, kadınlar iyileşiverdiler. Ben-Hur mucizenin gerçekleşmesini izledi.

THEN THE WOMEN TURNED TOWARD HIM AND FOR A LONG MOMENT, HE STOOD ROOTED IN HIS TRACKS.

İki kadın ona doğru döndüklerinde, Ben-Hur donakaldı.

MOTHER! TIRZAH! YOU ARE RETURNED TO ME!

— Anne! Tirzah! Bana geri döndünüz.

BEN-HUR CONDUCTED HIS FAMILY TO A SAFE PLACE. HE THEN WENT INTO THE CITY.

IT MAY BE THAT THE MASTER WILL NEED MY LEGIONS NOW.

Ben-Hur, ailesini emin bir yere götürdükten sonra şehre gitti.
.. Artık efendimin askerlerime ihtiyacı olmalı.

HE FOUND A CROWD NEAR THE TEMPLE.

DID HE DECLARE HIMSELF KING OF THE JEWS?

Tapınağın yakınında toplanmış kalabalığı buldu.
— Kendini Museviler'in kralı olarak ilan etti mi?

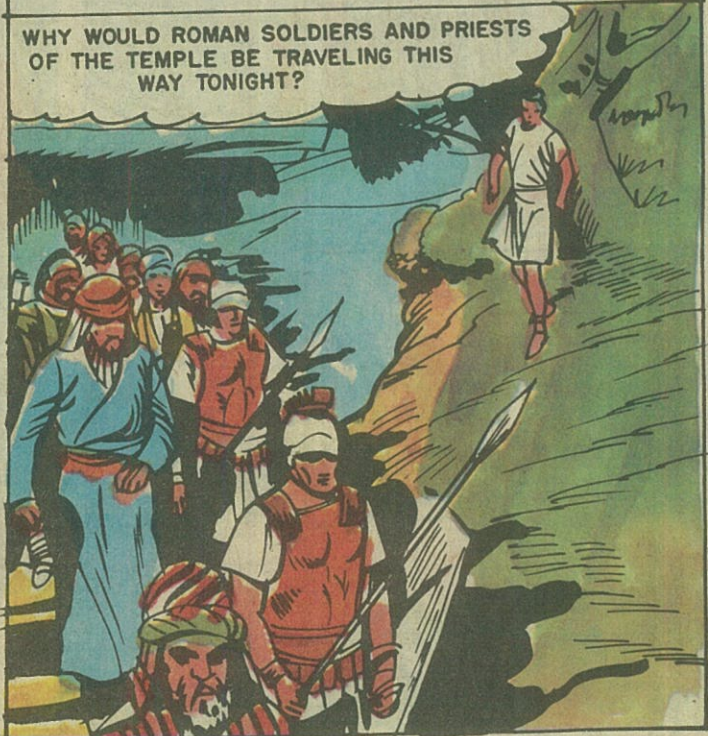
NO, HE WALKED AWAY WITHOUT SPEAKING, ALTHOUGH THE PEOPLE WATCHED, WAITING BUT FOR A WORD FROM HIM.

— Hayır. İnsanlar onun konuşmasını beklerken, o tek söz söylenmeden uzaklaştı.

THAT NIGHT, BEN-HUR NOTICED A STRANGE PROCESSION.

WHY WOULD ROMAN SOLDIERS AND PRIESTS OF THE TEMPLE BE TRAVELING THIS WAY TONIGHT?

O gece Ben-Hur'un garip bir alay dikkatini çekti.

— Niye Romalı askerler ve tapınağındaki rahipler birlikte dolaşıyorlar bu saatte?

NEAR THE GATE OF THE GARDEN OF GETHSEMANE, FIGURE IN WHITE WAS STANDING IN AN ATTITUDE OF RESIGNATION AND WAITING.

Geltsemane bahçesinin kapısının yakınında beyazlar giymiş biri durmuş bekliyordu.

.. Efendimiz bu!

WHOM SEEK YE?

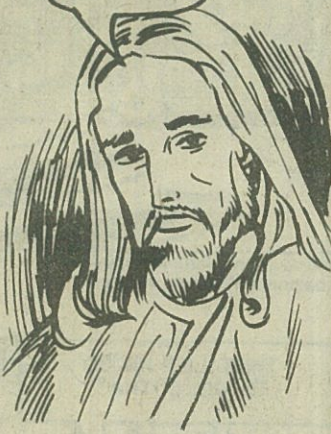
JESUS OF NAZARETH.

— Kimi arıyorsunuz?

— Nasıralı İsa'yı.

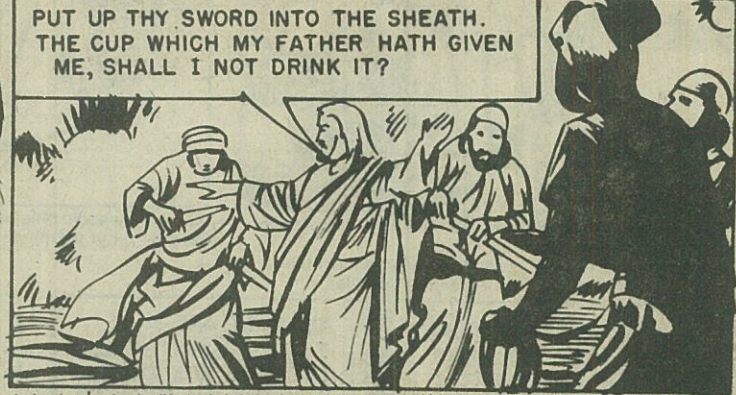
I AM HE.

— Ben oyum.

AS THE SOLDIERS DREW NEAR TO BIND JESUS, SOME OF THE DISCIPLES HASTENED TO DEFEND HIM.

PUT UP THY SWORD INTO THE SHEATH. THE CUP WHICH MY FATHER HATH GIVEN ME, SHALL I NOT DRINK IT?

Askerler İsa'yı bağlamak için yaklaştıkları zaman, havarilerden bazıları onu korumak için ileri atıldı.

— Kılıçlarınızı kınlarına koyun! Babamın bana verdiği fincan nerede? Ondan içmeyecek miyim?

BEN-HUR MADE HIS WAY TO JESUS' SIDE.

MASTER, TELL ME. GOEST THOU OF THINE OWN ACCORD? IF I BRING RESCUE, WILT THOU ACCEPT IT?

Ben-Hur İsa'nın yanına yaklaştı.

— Efendim, söyle bana. Kendi rızanla gidecek misin? Yardım getirirsem kabul eder misin?

BUT JESUS GAVE NO SIGN THAT HE HAD HEARD.

İsa duyduğunu gösteren hiçbir belirti vermedi.

EARLY THE NEXT MORNING, TWO OF BEN-HUR'S OFFICERS CAME TO HIM.

THE JUDGMENT HAS BEEN GIVEN.
THE TREE OF THE CROSS IS
ALREADY AT GOLGOTHA.

THEY TOOK THE
MASTER BEFORE
PONTIUS PILATE.

Ertesi sabah erken saatlerde Ben-Hur'un subaylarından ikisi yanına geldi.

- Karar verildi. Golgotha'da üç tane haç dikildi bile.
- Efendimizi önce Pontius Pilate'e görürdüler.

THE HORSES, QUICKLY!
WE MUST COLLECT
THE LEGIONS!

ALAS, WE ARE ALL
THAT ARE FAITHFUL.
THE REST FOLLOW THE
PRIESTS AND SEEK TO
KILL HIM.

- Atları getirin, çabuk! Askerleri toplamalıyız!
- Heyhat! O'na inanan artık sadece bizler kaldık. Diğerleri rahiplerin sözünü dinliyor ve onun ölmesini istiyorlar.

"TWICE PILATE DENIED THAT HE WAS GUILTY, BUT THE PRIESTS AND THE PEOPLE CRIED OUT AGAINST HIM, AND PILATE GAVE HIM OVER."

"Pilate onun suçlu olduğunu iki kez reddetti. Ama rahipler ve insanlar onun aleyhinde bağırınca Pilate de vazgeçti."

THEN LET US GO
TO GOLGOTHA!

- O halde hemen Golgotha'ya gidelim.

THEY WENT OUT INTO THE STREET WHERE CROWDS OF PEOPLE WERE PASSING. BEN-HUR SAW SIMONIDES, ESTHER AND OLD BALTHASAR.

IF YOU ARE GOING TO GOLGOTHA, I WILL GO WITH YOU.

Kalabalığın dolasmakta olduğu caddeye çıktılar. Ben-Hur, Simonides, Esther ve Balthasar'ı gördü.

— Eğer Golgotha'ya gidiyorsanız ben de sizinle geleylim.

THEY HURRIED TO THE PLACE WHERE THE SOLDIERS WERE PREPARING TO CRUCIFY JESUS.

SON OF HUR, IF JEHOVAH STRETCH NOT FORTH HIS HAND, AND QUICKLY, ISRAEL IS LOST -- AND WE ARE LOST.

Askerlerin İsa'yı çarpiha germeye hazırlandıkları yere gittiler çabucak.

— Hur'un oğlu, eğer Yahova elini uzatmazsa İsrail yok olur. Biz de öyle.

IT HAS COME TO ME WHY ALL THIS SHOULD BE DONE. IT IS THE WILL OF THE MASTER. IT IS GOD'S WILL. LET US HOLD OUR PEACE AND PRAY.

— Niye böyle olduğunu anladım. Bu Efendi'mizin isteği. Tanrı'nın isteği. Soğukkanlılığımızı koruyalım ve dua edelim.

JESUS WAS NAILED TO THE CROSS.

FATHER, FORGIVE THEM, FOR THEY KNOW NOT WHAT THEY DO.

İsa çarpiha gerildi.

— Baba, ne yaptıklarını bilmedikleri için onları affet.

THEN A DARKNESS BEGAN TO FILL THE SKY AND COVER THE EARTH.

IT IS THE FROWN OF GOD.
I AM FRIGHTENED.

Sonra bir karanlık gökyüzünü doldurmaya ve dünyayı örtmeye başladı.

— Tanrı'nın öfkesi bu! Korkuyorum.

BE NOT AFRAID. HE IS GOING TO HIS KINGDOM, WHICH IS NOT OF THIS WORLD.

— Korkma! Bu dünyada olmayan krallığına gidiyor O!

BEN-HUR, REMEMBERING THE DRINK JESUS HAD ONCE GIVEN HIM, WENT TO THE FOOT OF THE CROSS AND HELD UP A SPONGE DIPPED IN WATER.

Ben-Hur, İsa'nın bir defasında kendisine su verdiğini hatırlayıp çarminın dibine yaklaştı. Suya batırdığı süngerini havaya kaldırıp ona uzattı.

HE HEARD JESUS' LAST WORDS.

FATHER, INTO THY HANDS I COMMEND MY SPIRIT.

İsa'nın son sözlerini duydu.

— Baba, ruhumu senin ellerine teslim ediyorum.

IT IS OVER. HE IS DEAD.

— Bitti. Öldü.

CHRISTIANITY GREW AND SPREAD, EMBRACING MANY, INCLUDING BEN-HUR AND ESTHER, WHO BECAME HIS WIFE. ABOUT THIRTY YEARS LATER, SIMONIDES BROUGHT SAD NEWS TO THEM.

THE EMPEROR NERO HAS BEGUN TO PERSECUTE CHRISTIANS IN ROME.

Hristiyanlık büyüdü, yayıldı. Pek çok kişi, Ben-Hur ve karısı Esther de dahil olmak üzere Hristiyanlığı kabul etti. Yaklaşık 30 yıl kadar sonra Simonides onlara kötü haberler getirdi.

THE LIGHT MUST NOT GO OUT THERE! I HAVE A LARGE FORTUNE. TELL ME HOW I CAN MAKE IT MOST USEFUL IN CHRIST'S CAUSE.

İmparator Neron, Roma'daki Hristiyanlara zulmetmeye başladı.

— Oradaki ışığımız sönmemeli. Büyük bir servetim var. Onu Hristiyanlık uğrunda nasıl harcayabileceğimi anlat bana.
— Romalılar iki şeyi kutsal sayıyorlar. Ölünün köllerini ve tüm mezarları.

THE ROMANS HOLD TWO THINGS SACRED-- THE ASHES OF THE DEAD AND ALL PLACES OF BURIAL.

IF YOU CANNOT BUILD TEMPLES FOR THE WORSHIP OF THE LORD ABOVE THE GROUND, THEN BUILD THEM BELOW THE GROUND. TO KEEP THEM HOLY, BURY THE CHRISTIAN DEAD THERE.

— Gökteki Tanrı için yeryüzünde tapınaklar kuramıyorsan o zaman yer altında kurarsın sen de. Kutsallıklarını muhafaza etmek için Hristiyan ölüleri oraya göm.

IT IS A GREAT IDEA. I WILL GO TO ROME IMMEDIATELY.

— Harika bir fikir. Hemen Roma'ya gideceğim.
— Ben de seninle gelip yarım edeceğim.

I WILL GO WITH THEE AND HELP.

AND IF ANYONE VISITS ROME AND SEES THE CATACOMB OF SAN CALIXTO, HE WILL SEE WHAT BECAME OF THE FORTUNE OF BEN-HUR. OUT OF THAT VAST TOMB CHRISTIANITY ISSUED TO SUPERSEDE THE CAESARS.

Eğer Roma'ya gelir de, San Calixto Katafalkı'nı görürseniz, Ben-Hur'un servetine ne olduğunu anlayacaksınız... Bu çok geniş mezar sayesinde, Hristiyanlık Sezar'lara rağmen varlığını devam ettirebilmiştir.

GLOSSARY (SÖZLÜK)

to conquer: fethetmek, ele geçirmek
 puppet: kukla
 to collect tax: vergi toplamak
 Palestine: Filistin
 promised: vaadedilmiş
 governor: vali
 Jerusalem: Kudüs
 warrior: savaşçı
 to mock: alay etmek
 inferior: aşağı, üstün olmayan
 to boast: böbürlenmek
 ancestry: ata, soy
 to recount: anlatmak
 deed: davranış
 to compare: kıyaslamak
 to parade: geçit töreni yapmak
 tile: tuğla
 to explain: izah etmek
 assassin: katil
 clamor: velvele, yaygara
 court-yard: avlu
 yonder: şurada, şu tarafta
 tower: kule
 to seal: mühürlenmek
 to assassinate: suikast yapmak
 to approach: yaklaşmak
 Nazareth: Nasıra
 to gather around: çevresinde toplanmak
 curiously: merakla
 crowd: kalabalık
 procession: alay
 galley: kadirga
 harbor: liman
 to pick up: almak
 the Aegean: Ege Denizi
 will: istek, arzu
 rower: kürekçi
 obedient: sadık, itaatkar
 companion: arkadaş
 before: önünde, karşısında
 merchant: tacir
 house: soy, sülale
 to swear: yemin etmek
 innocent: masum
 labor: çalışma, iş
 to pray: yalvarmak
 fleet: filo
 armor: zırh
 battle: savaş
 to beckon: işaret etmek
 pirate: korsan
 to swarm about: dolaşmak
 backward: geriye doğru
 to foam: köpürmek
 lungs: akciğerler
 suddenly: aniden
 to recover: iyileşmek
 sufficiently: yeteri kadar
 nationality: milliyet, uyruk
 to defeat: yenmek
 to crush utterly: darmadağın etmek
 lad: delikanlı
 brave: cesur
 to relate: anlatmak
 heir: mirasçı
 property: mal, mülk
 to belong to...: ...'e ait olmak
 to become of: başına gelmek
 widow: dul eş
 prison cell: hapishane hücresi
 grateful: minnettar

servant: uşak, hizmetçi
 stable: ahır
 arrogance: kibir
 straight: dosdoğru
 to head for: yönelmek
 to bear: taşımak
 bit: dizgin
 to gallop away: dörtmala uzaklaşmak
 to abide: ikamet etmek
 tent: çadır
 secret: sır
 vengeance: öc
 to humble: burnunu sürtmek
 Israelite: Musevi
 to interest: ilgilendirmek
 to worship: tapınmak
 to anger: kızdırmak
 but: hariç
 mighty race: üstün ırk
 bound: sınır
 imagination: hayal gücü
 kingdom: krallık
 courier: kurye
 to divide: bölüşmek, paylaşmak
 wilderness: çöl
 to stream: akın etmek
 to mark: işaret etmek
 axle: dingil
 fore-leg: ön ayak
 balance: denge
 wreck: enkaz
 lash: kamçı
 inspection: teftiş
 to discover: bulmak, keşfetmek
 unaware: farkında olmamak
 tribune: Eski Roma'da bir subay rütbesi
 to retreat: geriye çekilmek
 raiment: giyecek
 cave: mağara
 to behold: görmek
 to recruit: adam toplamak
 occasionally: arada sırada
 to multiply: çoğaltmak
 cure: tedavi
 messenger: haberci
 messiah: mesih
 faith: inanç
 miracle: mucize
 to conduct: götürmek, yol göstermek
 although: -e rağmen
 temple: tapınak
 to notice: farkına varmak
 disciple: havari
 to defend: korumak
 sheath: kın
 Alas!: Heyhat!
 faithful: sadık
 to crucify: çarmıha germek
 to stretch: uzatmak
 to nail: çivilemek
 cross: haç
 to forgive: affetmek
 frown: öfke
 sponge: sünger
 to commend: emanet etmek
 spirit: ruh
 Christianity: Hristiyanlık
 to persecute: eziyet etmek
 ash: kül
 to bury: gömmek

TERMS AND EXPRESSIONS (TERİMLER VE DEYİMLER)

She - Ülkelerden bahsedilirken kullanılır.
 thee (eski İngilizce): "Seni" anlamında kullanılmış. (thee - you)
 to do on purpose: kasten yapmak
 What will become of us?: Bize ne olacak?
 to drink long and deep: kana kana içmek
 thou art (eski İngilizce): you are
 thy (eski İngilizce): your
 thou shalt (eski İngilizce): you shall

thee wilt (eski İngilizce): you will
 What beautiful horses!: Ne güzel atlar!
 Give me leave: İzninizi istiyorum.
 dost thou (eski İngilizce): do you...?
 canst (eski İngilizce): can
 I bare record: Doğru söylüyorum...
 Lamb: Kuzu - İsa Peygamber'in sıfatlarından biri
 to stand rooted in... tracks: yerinde donakalmak

QUIZ (TEST)

Aşağıdaki ilk sorunun 20'ser seçeneği ve tek doğru cevabı vardır. Doğru olan seçeneği işaretleyip gelecek sayımızdaki cevap anahtarıyla karşılaştırınız.

1- "She set up puppet rulers..." What is 'she'?	11- "I am abiding with Sheik İlderim". 'to abide' means
a) the empress	a) to work
b) the Roman Empire	b) to travel
c) Herod	c) to stay
2- "We had better part." What does it mean?	12- "It is a long and miraculous story". 'miraculous' means
a) We should never see each other again.	a) difficult to believe
b) We had better leave the city.	b) nonsensical
c) We shouldn't see each other here.	c) true
3- "...accidentally dislodged a piece of loose tile." What does 'accidentally' mean?	13- "Give me leave, I pray". It means
a) intentionally	a) I will leave you.
b) by mistake	b) I will go to pray.
c) on purpose	c) Excuse me, for a while.
4- Where did Quintus Arrius go, and why?	14- One of the first acts of Pontius Pilate, the new governor of Judea, was
a) to the Aegean, to fight Greeks.	a) to close up the prisons.
b) to the Mediterranean, to fight Italians.	b) to restore the prisons.
c) to the Aegean, to fight the pirates.	c) the inspection of all the prisons.
5- "He is our best rower, obedient..." What does 'obedient' mean?	15- "You will be given food, water and raiment". 'raiment' means
a) He always comes out against the rules.	a) money
b) He obeys the laws.	b) clothing
c) He is always troublesome.	c) a place to stay
6- Who was Ben-Hur's father?	16- "Ben-Hur conducted his family to a safe place." 'to conduct' means
a) the Prince of Jerusalem.	a) to escort
b) the last head of the House of Hur.	b) to hide
c) both a and b.	c) to buy a new place to stay
7- Why did the chief of rowers chain the slaves?	17- "Whom seek ye?" means
a) to row faster	a) Who will you see?
b) to row together	b) Who are you?
c) not to escape in the confusion of battle.	c) Who are you looking for?
8- "If Arrius is slain, ..." means	18- Where was Jesus crucified?
a) If Arrius is killed...	a) Golgotha
b) If Arrius has escaped...	b) Gethsemane
c) If Arrius is on the ship...	c) Nazareth
9- "Welcome home, brave Arrius", 'brave' means	19- "If Jehovah stretch not forth his hand..." What does this mean?
a) noble	a) If Jehovah doesn't help us soon...
b) courageous	b) If Jehovah doesn't come soon...
c) wealthy	c) If Jehovah doesn't appear soon...
10- "Perhaps he will know something". 'Perhaps' means	20- "The light must not go out there" means
a) certainly	a) It must be dark in Rome.
b) maybe	b) We should keep the light on in Rome.
c) absolutely	c) We should let the light go out.

COMPREHENSION (OKUDUĞUNU ANLAMA)

- Who was Herod?
- Why did Messala go to Rome?
- Why did Messala and Judah part?
- Who is Judah's father?
- Why was Judah sent to the galleys?
- How did they punish Judah?
- Who offered Ben-Hur a drink of water?
- Why did Quintus Arrius go to the Aegean?
- Why did Arrius declare Ben-Hur as his son and heir to his property?
- What happened to the pirates?
- Who was Simonides and why did Ben-Hur want to talk to him?
- Who was Sheik İlderim seeking?
- Why did Ben-Hur want to drive the Sheik's horses at the race?
- Where had Ben-Hur's mother and sister been for 8 years?
- How long did Ben-Hur stay in the desert and what did he do?
- What are some of the miraculous things that Jesus can do?
- What happened to Jesus Christ?

- What did Jesus say when he was nailed to the cross?
- What were Jesus Christ's last words?
- What did Ben-Hur do with the large fortune he had?

Hikâyeyi anlayıp anlamadığınızı kontrol için yan soruları yanıtlayın... Gelecek sayımızdaki "DOĞRU" cevaplarla kendin'izi kontrol edin...

QUIZ (TEST)

BÖLÜMÜNÜN CEVAPLARI

- 1- b) on the ship
- 2- a) act of offering
- 3- a) He did what Larsen wanted him to do.
- 4- c) He wants his money back.
- 5- a) to trust
- 6- c) had no job
- 7- c) both a and b
- 8- a) to pretend
- 9- c) to escape
- 10- b) without giving up
- 11- a) to treat roughly
- 12- a) to capture
- 13- b) Yes.
- 14- a) We didn't take it into consideration.
- 15- c) enmity
- 16- c) triumph
- 17- a) the boat
- 18- b) direction
- 19- b) ... there are no people living.
- 20- a) became unable to move or walk

COMPREHENSION (OKUDUĞUNU KAVRAMA)

BÖLÜMÜNÜN CEVAPLARI

- 1- Maud Brewster, Wolf Larsen and Humphrey Van Weyden.
- 2- It is about their individual weaknesses and how they found the great strength within themselves.
- 3- She is bound seal-hunting to Japan.
- 4- Drinking killed him.
- 5- He is a gentleman and a literary critic.
- 6- 185 dollars.
- 7- He was drunk as a pig.
- 8- They discussed life and literature.
- 9- He said he didn't understand navigation and he had no experience.
- 10- Because he was planning to desert.
- 11- With Johnson.
- 12- They became shipmates.
- 13- Van Weyden promised him (Larsen) not to kill him, they made a deal.
- 14- She was a writer.
- 15- A shark bit it off.

Bu dergideki
İngilizce metin ve
alıştırma çalışmaları

GÖK-DİL

tarafından
hazırlanmıştır.

İNGİLİZCE VE ALMANCA GÖK DİL'DE ÖĞRENİLİR

TAKSİM: Tel.: 150 47 47 - 150 34 49 • **BAKIRKÖY:** Tel.: 571 27 83 - 583 68 40

LİLELİ: Tel.: 520 11 41 (2 Hat) - 527 62 14 • 511 48 83 • **KADIKÖY:** Tel.: 338 03 47 - 345 18 96

**Gelecek
sayı:
SEFİLLER**

BEST CHOICE
Atinon®

GÜVENCESİYLE

YENİ BİR MODEL
ÜSTELİK
TAKSİTLE

KATILMA ŞARTLARI

Başvuru formunu (veya fotokopisini) doldurup imzaladıktan sonra bize göndereceksiniz. Size bir sözleşme yollanacak. Sözleşme bize ulaştıktan sonra fotoğraf makinanız ve 10 adet posta çekiniz gönderilecektir. Postacınıza peşinatınızı ödeyerek fotoğraf makinanızı alacaksınız.

- ★ OTOMATİK FLAŞLI FLAŞ 6 METREYE KADAR TAM ETKİLİDİR.
- ★ OTOMATİK ENSTANTANE AYARLI
- ★ BİR YIL GARANTİLİ
- ★ ÇİFT MOTORLU
- ★ OTOMATİK ASA AYARLI
- ★ 36 POZLUK FİLM'LE 40 POZA KADAR ÇEKEBİLME İMKANI

DX-1

- ★ 1 METREDEN SONSUZA KADAR ÇEKİM
- ★ GERÇEK CAM OBJEKTİF
- ★ TÜRKÇE KULLANMA KILAVUZU
- ★ TAŞIMA ÇANTASI VE KAYIŞI
- ★ DEKLANŞÖR KİLİTLEME SİSTEMİ

95.000 T.L. Peşin
50.000 T.L. 10 Ay
TAKSİTLE

Tamamı 595.000 T.L. KDV ve tüm masraflar dahil

Atinon DX-1

OCAK BAŞVURU FORMU

Bu form, **15 Şubat** 'a kadar P.T.T.'ye verildiğinde geçerlidir.

Adı Soyadı : Mesleği : Yaşı :
İşyeri, ünvanı : Son işyerinde çalışma süresi: (..... yıl) , (..... ay)
İş adresi : Şehir :
Ev Adresi : Şehir :
Telefon : iş (.....) , ev (.....)
Sözleşmemi istiyorum
imza:

**Biliyorsanız İş adresinizin
posta kod. No.'su:**

Müracaat Adresi: Posta kutusu 200
80000 Karaköy - İSTANBUL

NOT: Fotoğraf makinası almak isteyen dostlarımız başvuru formunu **fotokopiyle** çoğaltıp gönderebilirler.

DK

11 OCAK - 1992 - SAYI: 8

BEST CLASSICS

Milliyet

SEFİLLER

KEMAL

